

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst do Din 2, do 100 vrst do Din 2,50, od 100 do 300 vrst do Din 3, večji inzerati petih vrst do Din 4.—, Popust po dogovoru, inzerati dovek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Štrossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Nemško-italijanski posvet v Berlinu

Nemška vlada je povabila v Berlin italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana, da ga informira o svojih nadaljnjih načrtih ter da pridobi Italijo za sodelovanje pri svojem poskusu za doseg miru z Anglijo in Francijo, kakor tudi pri nadaljevanju vojne

Berlin, 2. okt. br. Na povabilo nemške vlade je prišel včeraj v Berlin italijanski zunanji minister grof Ciano. Kancelar Hitler je šel v soboto popoldne telefonično naprositi italijansko vlado, naj pošlje svojega zastopnika v Berlin, da v smislu italijansko-nemškega pakta, ki predvideva v vseh vseh mednarodnih vprašanjih medsebojne konzultacije, skupno z nemško vlado prouči položaj, ki je nastal po sklenitvi sporazuma med Nemčijo in Rusijo in po razdelitvi Poljske. V rimskih krogih je izzvalo to nenadno povabilo veliko presenečenje, vendar pa je italijanski zunanji minister grof Ciano v soboto zvečer s posebnim vlakom odpotoval v Berlin, kamor je prišel ob 17.

Takoj po svojem prihodu se je grof Ciano podal v nemško zunanje ministrstvo, kjer je imel najprej kratek razgovor z zunanjim ministrom Ribbentropom, nato pa sta se skupno podala v državno kancellarsko palačo, kjer ju je že pričakoval kancelar Hitler. Razgovor, kateremu so prisostvovali tudi italijanski veleposlanik v Berlinu Attolico in vodilni uradniki nemškega zunanjega ministrstva, je trajal tri ure. Po tem sestanku je bil prirejen na čast grofu Ciano banket. Danes popoldne so se razgovori nadaljevali in bodo, kakor se zadržuje, že danes popoldne končani.

samo maneuver, ki naj pred nemškim narodom razbremeni odgovornost za vojno in zvali krivdo na Anglijo in Francijo. Ta maneuver se ne bo posrečil in bo končal prav tako z neuspehom, kakor so zaman

vsa prizadevanja, da bi razdvojili Anglijo in Francijo. Kar se tiče Rusije, je njena taktika razumljiva. Rusija se omejuje do slednje le na verbalno podporo, ki ji nič ne stane, prinaša ji pa ogromne koristi.

Tudi Latiška pride pod kontrolo Rusije

Danes bo odpotoval zunanji minister Munters v Moskvo, da prične pogajanja

Riga, 2. okt. br. Latiška vlada je imela včeraj skoraj ves dan trajajočo izredno sejo, na kateri je proučevala položaj, ki je nastal po sklenitvi zavezniške pogodbe med Rusijo in Estonijo. Po vsestranskem razmotrivanju je bilo sklenjeno, da tudi Latiška sklene slično pogodbo in predlaga enako ureditev odnosov do Rusije tudi vsem ostalim baltičnim državam. Zunanji minister Munters bo danes odpotoval v Moskvo, da prične o tem pogajanja.

(Liban) ter posebne olajšave za ruski tranzitni trgovski promet preko Latiške. Po poročilih z latsko-ruske meje je sedaj Rusija koncentrirala tam 20 svojih divizij. Te divizije so bile v času napetosti med Rusijo in Estonijo zbrane na rusko-estonski meji. Po poročilih iz Rima je ruska vlada postavila že tudi Finski slične zahteve, kakor Estoniji.

Stockholm, 2. okt. s. Po poročilih tukajšnjih diplomatskih krogov je Nemčija v moskovskih razgovorih pristala, da Rusija razširi svojo interesno sfero tudi preko Latiške. Vendar naj bi ruski vpliv imel tu nekoliko milejšo obliko nego v Estoniji.

London, 2. okt. s. Iz Rige poročajo, da je estonski zunanji minister Seldter prišel iz Moskve s seboj vabilo ruske vlade latskemu zunanjemu ministru Muntersu, da posesti Moskvo.

Razgovori Saradzogla z ruskimi državniki

Zopet štiriurni sestanek v Kremliju — Kaj pričakujejo v Bolgariji

Moskva, 2. okt. s. Sinočnji razgovor med komisarjem za zunanje zadeve Molotovom in turškim zunanjim ministrom Saradzoglom je trajal štiri ure. V tukajšnjih diplomatskih krogih mislijo, da sporazum še ni bil dosežen. Razgovori se bodo danes nadaljevali.

Sofija, 2. okt. e. Diplomatsko aktivnost v Moskvi spremljajo Bolgari z veliko pozornostjo, zlasti sedaj, ko se mudi tam Saradzoglu, ker kaže, da je mislila Saradzogla v zvezi s prizadevanjem bolgarske zunanje politike, ki pa bo najbrž odvisno od rezultata, doseženega v Moskvi. Prav tako veliko pozornost posvečajo bližnjemu sestanku rumunškega zunanjega ministra Gafencu s Saradzoglom. V zvezi s tem v Bukaresti sodijo, da bo Saradzoglu na svojem povratku potoval skozi Bolgarijo. Verjetno je, da se bo razgovarjal z

bolgarskim ministrskim predsednikom dr. Kiosevanovom. Nekateri krogi celo sodijo, da Saradzoglu ne bo potoval po krajši poti preko Ruščuka in Stare Zagore, temveč da pride tudi v Sofijo. Agencija Havas je javila, da se bosta Saradzoglu in Gafencu sestala v Konstanci, toda ta vest ni mogla spremeniti domneve o možnosti razgovora med dr. Kiosevanovim in Saradzoglom. Značaj misije Saradzogla v Moskvi in polnomočja, ki jih je dobil od mnogih balkanskih držav, v sedanjem trenutku ne jemljeta političnega smisla, ne političnega pomena njegovega obiska v Bolgariji.

Bukarešta, 2. okt. mp. Včeraj je zasedal na izredni seji ministrski svet, ki se je pečal s političnim položajem v vzhodni Evropi. O seji ni bil izdan noben komunik.

Nemci plenijo nevtralne ladje

Več danskih in holandskih parnikov je bilo zopet potopljenih — Danski protest v Berlinu

Stockholm, 2. okt. s. Nemška vojna ladja je včeraj prisilila švedski parnik »Aspen«, ki je bil s tovorom lesovine in papirja na poti v Anvers, da zaplove v pristanišče v Kiel. Nemško letalo je napadlo drugo švedsko ladjo v švedskih teritorialnih vodah in jo z bombardiranjem skušalo prisiliti, da spremeni smer v nemško luko. Ladji je prišla na pomoč eskadrila švedskih vojniških letal, ki je nemško letalo pregnala. V bližnji švedske obale je nemška vojna ladja zaplenila tudi latski parnik »Imantac«, ki je bil na poti v Švedsko in je imel na krovu švedskega pilota.

Haag, 2. okt. s. Včeraj je holandski vladilec »Jan van Helder« pri otoku Terschelling naletel na mino. Pet mož posadke je

bilo ubitih, 3 ranjenih, 4 lažje, 3 pogrešajo. Ladji pa je kljub hudi poškodbi uspelo, da je dosegla holandsko pristanišče.

Kodanj, 2. okt. s. Nemška podmornica je včeraj v bližini danske obale potopila dansko ladjo »Vendia«, ki je bila na poti v Anglijo po premost. Ladja se je takoj ustavila, ko se ji je približala podmornica, podmornica pa je kljub temu izstrelila proti ladji dva topovska strela. 11 mož posadke je bilo ubitih, šest se jih je rešilo.

Kodanj, 2. okt. mp. Danski poslanik v Berlinu je vložil pri nemški vladi ostro demaršo, ker je Nemčija zaplenila tri danske trgovske ladje. Demarša zahteva, naj Nemčija takoj pusti na svobodo posadke teh ladij in vrne tudi ladje.

Priprave na zapadu

Na obeh strah zbirajo rezerve in pričakujejo nasprotnikove ofenzive

Pariz, 2. okt. s. Po poluradnih poročilih so francoske čete včeraj in danes na zapadni fronti napredovale ter zasedle strateško važne postojanke severozapadno od Sarriouza.

Pariz, 2. oktobra. br. Havas poroča, da so Nemci začeli premestiti svoje posadke iz Poljske na zapad. V glavnem dovajajo čete v Posaarje, v veliki meri pa pošiljajo čete na meje nevtralnih držav. Povsem izgleda, da se pripravljajo Nemci na večjo ofenzivo. Oni nemški polki, ki so imeli na Poljskem največje izgube, so se zaenkrat vrnili v svoje garnizije, kjer bodo izpolnjeni in nato poslani na zapadno fronto. Večina letalskih oddelkov, ki so

sodelovali v bojni na Poljskem, se je vrnila v svoje garnizije. Tako na francoski, kakor na nemški strani se zbirajo vzdolž glavnih železniških prog in avtomobilskih cest velike rezerve. Kako dolgo bo še trajalo sedanje zatiranje na zapadni fronti, bo pokazala bližnja bodočnost.

London, 2. okt. br. »News Chronicle« razpravlja v današnjem uvodniku o razmarju sil na zapadni fronti in pravi, da je treba ugotoviti naslednja dejstva:

1. Na zapadu se zavezniki bore na nemški tleh. 2. Zavezniki pomoč v zraku je neizpodbitna. 3. Nemčija je pričela vojno v času, ko je njen gospodarski položaj povsem enak položaju, v katerem se je zna-

la koncem zadnje svetovne vojne. 4. Anglija in Francija imata že sedaj skupno vrhovno poveljstvo. 5. Angleške in francoske rezerve so tako po človeškem materialu kakor po kakovosti vojnih potrebščin boljše od nemških. 6. Sloga francoskega in angleškega naroda je popolna, medtem ko je sloga nemškega naroda le navidezna. 7. Zavezniška protiletalska obramba, je kakor kažejo dosednji rezultati, daleko boljše od nemške.

London, 2. oktobra. »Sunday Times« je objavil članek o načinu bojevanja, ki more zagotoviti Angliji in Franciji zmago. Anglija in Francija ne smeta pričeti z veliko ofenzivo na zapadni fronti, s čimer pa ni rečeno, da morata ostati v varni defenzivi. Nemčija si želi kratko vojno in hoče v defenzivni poziciji izčrpati napad Francozov in Angležev. Poizkus zaveznikov s hitro zmago pa bi bil zelo nevaren kajti zmaga tisti, ki prepriča sovražnika samega, da zmage ne more izvajati in ne tisti, ki povzroči sovražniku velike izgube in pri tem sam izkrvavi.

Letalska bitka

London, 2. okt. s. O letalski bitki nad Siegfriedovo linijo, ki se je vršila v soboto, poroča angleško letalsko ministrstvo. Pet angleških lovskih letal je prešlo na log, da podvzame izvidniški polet nad posebno močno utrjenim delom Siegfriedove linije. Letala so v višini 600 m srečno preletela protiletalsko nemško obrambo črto. Nenadoma pa jih je napadlo 9 nemških letal tipa Messerschmid, ki so letela 500 m višje. Skupina šest nadaljnjih letal istega tipa je napadla angleška letala z boka. Razvila se je bitka, ki je trajala 35 minut. Tri angleška letala so bila sestreljena, četrti je moral zaslon pristati. Iz sestreljenih letal se je po poročilih opazovalcev rešilo okrog 8 mož posadke s padali. Peto angleško letalo je samo nadaljevalo borbo z nemškimi letali, ter je dve sestrelilo. Ostala nemška letala so zbežala.

Odmev Churchillovega govora

New York, 2. okt. s. Včerajšnji govor angleškega mornariškega ministra Churchilla, ki ga je prenašalo tudi 275 ameriških radijskih postaj, je napravil v ameriški javnosti izredno globok vtis. Vsi današnji ameriški listi ga zelo simpatično komentirajo. »New York Herald Tribune« piše: V trenutku, ko v Berlinu kancelar Hitler dovršuje priprave za mirovno ofenzivo, je Churchill v naprej odločno zavrnil to strategijo. Pogumni in enostavni Churchillov govor je moral iti do srca vsemu svetu. Govor je vreden več kakor mnoge baterije težkih topov. Povedal je, da mirovne ofenzive ne morejo uspeti in da Nemčija ne bo mogla brez vojne obdržati Poljske. »New York Times« pravijo: Vojna ne more prenehati, dokler je Nemčija odločena, da nadaljuje zavajanje vsega sveta. Tudi Stalin tega tajno ne odobrava in ima svoje posebne želje.

Poljaki se organizirajo v Franciji

Pariz, 2. oktobra AA. Havas. Poljsko veleposlanstvo sporoča, da je predsednik republike Rackijev sprejel danes člane poljske vlade, ki so ob tej priliki položili prisego. Nato je imel Rackijev govor, v katerem je med drugim dejal, da so misli vseh Poljakov uperjene na Poljsko in one, ki so padli v borbi za njeno svobodo. Nato je Rackijev objavil odlok, da se Varšava odlikuje s križem za vojne zasluge. Predsednik republike Rackijev je poslal brzojavko bivšemu predsedniku republike Mosickemu in pismo Paderevskemu ter kardinalu Hlodu. Na predlog predsednika vlade Sikorskega je bilo sklenjeno zaprositi pismeno Paderevskega, naj sodeluje s poljsko vlado.

Pariz, 2. okt. s. Poljski ministrski predsednik Sikorski bo imel danes važen razgovor z ministrskim predsednikom Daladiérom o organizaciji poljske vojske v Franciji. Sikorski je izjavil, da upa, da bo iz poljskih državljanov v Franciji lahko sestavil šest do osem divizij. Oficirski zbor je na razpolago za 5 do 6 divizij. Dve diviziji sta že sestavljeni iz poljskih vojakov, ki so se umaknili pred nemško vojsko v sosečne države. Sikorski upa tudi na pomoč iz Amerike, kjer živi 5 milijonov Poljakov.

Pariz, 2. okt. s. Poljsko poslanstvo v Moskvi javlja, da je poljski konzul v Kijevu, ki bi bil moral te dni skupno z drugimi poljskimi diplomatskimi uradniki zapustiti Rusijo, neznano kam izginil.

Pariz, 2. okt. AA. Havas poroča iz Washingtona: Vlada Zedinjenih držav smatra novo poljsko vlado, sestavljeno v Parizu za ustavno in zakonito vlado ter za ameriške politične kroge ne obstoja noben razlog, da se ta vlada ne bi priznala. Dosedanji ameriški poslanik v Varšavi Bidly bo zastopal odslej svojo vlado pri novi poljski vladi v Parizu. Zunanji minister Cordell Hull bo potrdil sprejem poljske note, ki mu jo je včeraj izročil poljski veleposlanik v Zedinjenih državah Potocky ter na ta način dal vedeti, da Zedinjene države tudi vnaprej priznavajo obstoj poljske vlade.

Curl, 2. oktobra. Pariz 10.075, London 17.77, New York 442.75, Bruselj 74.625, Milan 22.35, Amsterdam 235.875, Berlin 176.50, Stockholm 105.50, Oslo 100.50, Kopenhagen 85.50. Ostali tečaj ne notirajo.

O čem razpravljajo

Nemške želje in zahteve — Zaenkrat še ni pričakovati nobene važnejše odločitve

Berlin, 2. okt. br. Nenadni prihod italijanskega zunanjega ministra je izzval v tukajšnjih političnih krogih silno pozornost. Z uradne strani ni bilo o tem izdane dosedaj nikakor poročilo in tudi sicer ne dajejo merodajni krogi nikalnih pojasnil. Glede na to pa, da je napovedano za prihodnje dni sklicanje državnega zbora, sklepajo, da gre očividno za zelo važne odločitve. Splošno prevladuje mnenje, da je ta posvet med nemškimi in italijanskimi državniki v zvezi s prizadevanjem nemških državnikov, da bi se sedaj, ko je Nemčija dosegla svoj cilj na Poljskem in se sporazumela tudi z Rusijo, dosegel mir z Anglijo in Francijo, ker so prepričani, da bi bilo le na ta način mogoče trajno obdržati vse pridobitve na vzhodu in omogočiti nadaljevanje dosedanje nemške politike. Kolikor se je moglo dosedaj izve, deti, namerava Nemčija postaviti obema za padnima veleislama s posredovanjem Italije mirovno ponudbo. Anglija in Francija naj bi po zamisli Berlina prepuštili Nemčiji glede Poljske svobodne roke. Nemčija bi bila v tem primeru pripravljena obnoviti malo poljsko državo, ki bi obsegala izključno le čisto poljsko ozemlje, a bi bila pod popolno kontrolo Nemčije. Če Anglija in Francija na to pristanejo, potem naj bi se sklicala konferenca petih velisil, to je Anglije, Francije, Italije, Nemčije in Rusije. Ta konferenca naj bi razpravljala o vseh spornih vprašanjih, ter ugodila predvsem italijanskim zahtevam glede Tunisa, Korzike in Džibutija ter nemškim kolonialnim zahtevam. Anglija in Francija bi se morali odreči slihernemu vplivu v vzhodni in južni vzhodni Evropi ter se omejiti zgolj na svoj lastni imperij.

Ker pa v Berlinu dvomi, da bi Anglija in Francija pristali na take pogoje, želi kancelar Hitler razčistiti tudi vsa vprašanja v zvezi z nadaljevanjem vojne.

Nemški načrti

Če bo Italija odrekla, se bo Nemčija obrnila za pomoč na Rusijo

Berlin, 2. okt. e. Uradno objavljajo, da bo kancelar Hitler sklical rajstag konec tega tedna. V dobro poučenih krogih pričakujejo, da se bodo akcije Mussolinija, s katerimi bo skušal pospešiti konec vojne, pričele nekako v sredi tedna. Mislijo, da bo Mussolinijev apel poslan v obliki direktne demarše Franciji in Angliji. Poleg tega pričakujejo, da bo Hitler na seji rajstaga naslovil na zapadni državi neke vrste apel za mir, in šele, če bo ta apel odklonjen in če zapadni demokraciji ne bosta pristali na novo ustvarjeni položaj, bo vsa tešina nemške vojne našinerije stavljen v pokret proti Franciji in Angliji. Mi-

slijo, da bo skušal Hitler s prepričevalnimi besedami predčrti strahote vojne moči nemškega letalstva, ki bo vodilo operacije v sodelovanju s kopno vojsko in podmornicami. Anglija in Francija morata po mnenju nemških krogov imeti pred očmi ne samo to, da ne moreta premagati Nemčije, temveč tudi to, da lahko pričakujeta strahovit poraz. Če predlogi Hitlerja ne bodo naleteli na odmev, potem Nemčija, kakor mislijo nevtralni opazovalci, ne bo izgubljala časa, temveč bo pričela konsultacijo z Rusijo v okviru rusko-nemškega sporazuma.

Pariz in London vnaprej odklanjata

vsako domnevo, da bi priznala izvršeno dejstvo Mir je mogoče samo, če se obnovi na Poljskem stanje pred 1. septembrom

Pariz, 2. okt. br. V merodajnih pariških in londonskih krogih izjavljajo, da delajo v Berlinu račun brez krčmarja, če mislijo, da se bosta Anglija in Francija ustrašili groženj s totalno vojno ter da bosta priznala nemške osvojitve na Poljskem. Angleški in francoski vojni cilji so dobro znani in vse tako dolgo, dokler ne bo v celoti obnovljena neodvisnost Poljske, o kakih pogajanjih za mir ne more biti niti govora. Če bodo nemške mirovne ponudbe takšne, kakršne napovedujejo listi, potem lahko v Berlinu že naprej vedo, da bo odgovor Anglije in Francije decela negativen. Če samo dejstvo, da je bila v

Franciji sestavljena nova poljska vlada in da se formira nova poljska vojska, dokazuje, da Anglija in Francija nikdar ne bosta priznala izvršenega dejstva in da ne bosta pustili poljske zavezničke na cedilu. Mir je mogoče le pod pogojem, da se obnovi na Poljskem stanje, kakršno je bilo pred 1. septembrom in da Nemčija povrne Poljski vso povzročeno škodo. Nihče ne bi mogel razumeti, naglašajo v Parizu, če bi se sedaj obe zapadni velisili odrekli svoji prvotni odločnosti in sklenili mir z režimom, ki ga dosegleda pobijata. V Parizu prevladuje prepričanje, da so vse govornice o nemških mirovnih ponudbah

Vojna z letaki

Curi, 2. okt. Vojaški dopisnik znanega švicarskega tednika »Die Weltwoche« bivši generalstabsni oficir, je povedal svoje mnenje o vojni z letaki, kakršno izvajajo angleški letalci, ko odmetavajo milijone letakov nad Nemčijo. Angleški letalci se zadovoljujejo, pravi pisec, kol ve iz kakšne napadne psihološke presoje nemške naroda, s papirnato vojno. Ta teden so zopet metali letake z vsebino, ki smo jo zvedeli naknadno po radijskih poročilih, ki pa spričo vojaških uspehov nemške vojske ni bila posebno prepričljiva. Vsekakor je škoda za vsakega mladega letalca, ki ga zaradi take naivnosti sestrelijo. Večjih vojaških objektov se angleški letalci z bombami izven tesne fronte ne morejo lotiti. Morda hoče Chamberlain s tako vojno z letaki Nemce pripraviti do tega, da bi tudi Nemci, če bi z letali napadli Anglijo, odmetavali samo letake. Angleži upajo na velik uspeh blokade, ni jim pa docela jasno, da bo blokada prisilila Nemčijo k uporabi najbolj radikalnih sredstev. Zaradi človeškega občira se nobena država ni izdala vojne. Končno se uporabi vedno vojno sredstvo, s katerim se doseže najhitrejši in največji uspeh. Kodani, 2. okt. s. Po zanesljivih informacijah namerava odšel nemško letalstvo energično preprečiti vsak nadaljni nočni izvidniški polet angleških letal nad Nemčijo, kakor tudi metanje letakov.

Rooseveltu zmaga zagotovljena

Washington, 2. okt. s. Na današnji seji senata bo odločeno o izpovedi nevtralnostnega zakona vodja opozicije Borah. Predsednik zunanjega političnega odbora senata Pittman pa bo senatu predložil predlog večine odbora.

Washington, 2. okt. s. Ameriška delavska zveza je na kongresu v Cincinnati sprejela predlog, naj bi ameriška vlada

posredovala med evropskimi velesilami za sklenitev miru.

Rusija bo Nemčiji dobavljala samo les

London, 2. oktobra. s. »Hamburger Fremdenblatt« piše v zvezi z novo trgovsko pogodbo med Rusijo in Nemčijo, da Nemčija razen v uvozu lesa zaenkrat ni nima pričakovati povečanja uvoza važnih surovin iz Rusije. Rusija ne more takoj povečati v tolikšni meri produkcije petroleja, da bi mogla z njim zalagati Nemčijo. Ista težava obstoja tudi pri dobavi premoga.

Japonsko mnenje o nemško-ruskem paktu

Tokio, 2. okt. s. Zastopnik zunanjega ministrstva je izjavil, da je novi nemško-ruski pakt, kakor tudi izpustitev komunistov iz nemških zaporov, v popolnem nasprotju s četrto točko pakta proti kominterni.

Novi vpoklici v Nemčiji in Angliji

London, 2. okt. s. Z današnjimi vpoklici s kraljevo proklamacijo je prizadevanje, vpoštevajoč vse olajšave 250.000 mož. Bruselj, 2. okt. s. Po poročilih iz Nemčije je nemška vlada vpoklicala nove kontingente rezervistov.

Nizozemska se pripravlja na obrambo

Amsterdam, 2. oktobra. A.A. Reuter: Pokrajina Molder v bližini Utrecht, ki predstavlja del nizozemske obrambnega sistema, je bila umetno poplavljena, da bi se preizkusil sistem te obrambe ter določila globina vode, in da bi se na ta način olajšalo naknadno poplavljanje ozemlja. V omenjenem kraju živi samo 200 rodbin. Na merodajnem mestu se niso sklenili ali se bo vršilo še naknadno poplavljanje ozemlja.

v eni njegovih najtehtnejših stvaritev, partiji Borisa Godunova. Velike piske in igralske kvalitete našega rojaka, prihajajo v tej vlogi do popolne veljave ter nam bodo nudile dragocen gledališki večer. Predstava v sredo bo za red Sreda.

Premiera prve letošnje opere bo v soboto, 7. t. m. Vprizorila se bo Leharjeva opera »Škerjančkov glas«. Podrobnosti o tem delu sledi.

Novi podporočniki

Včeraj so imeli v intendantski akademiji v Beogradu lepo svečanost. Kraljeve nagrade so bile izročene intendantskim oficirjem, prvim v rangi. V višji šoli intendantske akademije je bil prvi poročnik Milorad Korać, v nižji šoli pa podporočnik Vujadin Mitrović. V nižji šoli vojne akademije je bil prvi v rangi art. podporočnik Borisav Tođorović.

V čin podporočnika so napredovali naslednji absolventi vojne akademije: v pe-

hoti Bojan Šušteršič, Anton Jenzer, Vladimir Lukić, Dinko Pongračić, Viljem Kostelec, Beno Firm, Daniel Berger, Janez Raibenski, Franc Marinič, Franjo Kohler, Miroslav Darar, Miroslav Puppis, Edvin Bosner, Jožef Saje, Frančišek Rožanec, Franjo Srša, Stanislav Kovačič, Leon Zaplatil, Anton Azman, Danko Flego, Hinko Albanež, Franjo Provanžnik, Ivan Gros, Franc Ivanuš, in Peter Kešelj; v artilleriji Ervin Rainer, Aurel Jug, Karlo Kovač, Otnar Šprah, Josip Grbič, Branko Tod, Josip Lovrič, Edvard Mikulić, in Jure Stantiti; v inženjerski stroki: Ivan Škorjanc, Ludvik Zabukošek, Ivan Čuh, Zvonimir Triedel, Jože Gutovnik, Metod Kraigher, Avgustin Kenk, Ivan Železnik, Josip Keler, Janez Volkavrh, in Peter Behaker; v intendantski stroki pa Josip Konja, Ervin Švajger, Mirko Zorc, Oto Krasovec, Bruno Homen, Vladimir Mesec, Božidar Šterk in Aladar Benec.

Skrbi kranjske občinske uprave

Po 4 mesecih in pol je bila končno zopet sklicana seja občinskega odbora

Kranj, 1. oktobra. Upravičenost pritožbe 8 kranjskih občinskih odborov, ki so od g. župana s pisemno vlogo zahtevali, da vendarle že po presledku 4 mesecev in pol skliče seja občinskega odbora, najboljši izpustijo dejstvo, da je današnja seja trajala skoro do pol dvanajstih in da je bila dokončna rešitev nekaterih točk dnevnega reda odložena — na prihodnjo sejo.

Prvo točko dnevnega reda so obsegala poročila predsedstva. G. župan je poročal o regulaciji cest delavske kolonije, ki je v zadnjih letih nastala za Božičevce tovarno in omenil da zahtevajo prizadevanja posestniki približno 20 din za kv. meter, le Remec hoče zamenjati svoj svet za občinsko parcelo ob mostu na Rupo, posestnik Ukišar pa da je cenil svojih 50 kv. metrov kar na 10.000 din. Delavski zastopniki so utemeljevali nujnost te regulacije in končno je občinski odbor pooblastil župana, da odkupi po primerni ceni potrebna zemljišča. Ukišarju pa ponudi največ 1500 din za njegov svet. — Izbojlanje ceste ob Majdičevem mlinu bi stalo po županovemu računu 16.000 din, kateri vsoti bi občina prispevala 6000, ostalo pa Majdičevi. — O pritožbi meščanov zaradi nameravane prodaje Prevoze župni nadarbin je župan razložil, da je bila ista vloženja »glede razgovora za prodajo Prevoze, da pa je isto sresko načelstvo zavrnilo iz enostavnega razloga, ker je bila prebranjena. Če bi Poljaki pravdašno mobilizirali, tudi najbrž ne bi doživeli take katastrofe na vojaškem polju. V ostalem pa je g. Česenj še pripomnil, da zadeva ni več aktualna, ker si je g. dekan premislil in umaknil svojo ponudbo. — Ravno tako je po besedah g. župana »osem občinskih odborov in 24 žilnatih meščanov« zahtevalo v pritožbi, na sresko načelstvo, da se ustavi gradnja kopališča; motivirali je zahteve g. Česenj ni navedel, zato jih po navljamo mi: občina nima niti še gradbenega dovoljenja, da ne ponavljamo še drugih bitnih pomanjklivosti, med katerimi je najvažnejše to, da načrt za kopališče še ni izdelan! Sresko načelstvo je to poslalo občinskemu odboru v rešitev. Proti tej rešitvi sreskega načelstva pa se je pritožila na sresko načelstvo — občinska uprava! Če občinska večina ne bi imela v svoji sredini dveh danes vsega zvrževa-

nja vrednih advokatov, bi tudi lajk tak postopek uprave razumel!

Osem občinskih odborov je tudi pisemno vprašalo, zakaj g. župan še do danes ni uradno sporočil občinskemu odboru, da je zaradi bolezni podal ostavko na podžupansko mesto direktor Košnik že 19. maja. Župan se je izgovarjal, da je predmetno ostavko sprejel tik pred zadnjo sejo in je obenem prosil odbor za dovoljenje, da se g. Košniku za vestno in uredno dolgoletno sodelovanje najiskrenejše zahvali z željo, da bi g. direktor čim prej okreval, kar je bilo seveda soglasno in z odobravanjem sprejeto. V upravo bi moral po vrstnem redu priti sedaj direktor tekstilne šole g. dr. Kočvar, ki pa je državni uradnik in zato zavzame novo mesto v upravi obč. odbornik delavce Kerč. Ta županova ugotovitev pa je prav vidno presenetila g. dr. Megušarja, ki je razburjeno in ne da bi prošil za besedo, pojasnil g. županu: »O tem pa odloča sresko načelstvo, kar bi seveda bilo v nasprotju z zakonom o občinah. Na izpraznjeno mesto občinskega odbornika pride sedaj kovač Rogelj s Primskovega, čemur pa g. doktor ni ugovarjal.

Četrta točka dneva reda o povečanju davčnega okoliša je privabila precejšnje število pritožb iz občinskega dvor. Društvo novih hišnih posestnikov je nasprotno zahtevalo, naj se tudi priključene vasi sprejmejo v davčni okoliš mesta Kranja, ker bi novi posestniki s to priključitvijo potem najbrž uživali 20 let, in ne 10, kakor dosedaj. Davčne olajšave pri zgraditvah. Gospod župan je pojasnil, da 20letno ugodnost uživajo le kranjski meščani, ker je bilo pred leti le mesto proglašeno za klimatski kraj in bi zato morale prizadele vasi ravno tako zaprositi za to proglašenje, če hočejo uživati te olajšave. Mnenje g. župana bo juridično najbrž pravilno, ni pa pravilno, ker imajo okoliščani po komasaciji iste dolžnosti kakor meščani, nimajo pa — istih pravic.

V odbor Dijaške kuhinje so bili na predlog glavnega direktorja g. Korbarja od strani občine imenovani gg. dr. Megušar, Gorjanc in Colnar.

Za policijski odsek je poročal načelnik g. Slavec, za gradbeni odsek pa g. Gorjanc, nakar je sledila tajna seja.

Novi slovenski grobovi v Ameriki

Tri smrtne nesreče — Mož z britovijo prerezal ženi vrat

V Clevelandu sta se poročila Josipina Debeljak in Janez Poljanec, v Gilbertu pa Ela Košir iz Velikih Lašč s sinom znane slovenske pionirske družine Marovne. V Rockspringu se je v premoženju smrtno ponesrečil Franc Šteflic, star 59 let, doma iz Boštjana na Dolenjskem. V Ameriki je bival 32 let. Zapustil je ženo, sina in dve hčeri. V Detroitu je Stefan Matos z britovijo prerezal vrat svoji ženi. Žena je bila na mestu mrtva. Po zločinu je mož sam javil policiji. Zakonca sta se bila sprla ter je žena možu odšla, da je zapravlil od svoje plače deset dolarjev. V Calometu je avto do smrti povozil Antona Borčiča. V Pueblu se je smrtno ponesrečil Janez Zobec, star 56 let, doma iz Dan pri Ribnici. V Ameriki zapuša žena, sina in dve hčeri.

Umrli so: v Soudanu Anton Zobec, star 62 let, v Calumetu Josip Mihelič, star 50 let, v Buenos Airesu Marija Mervić, stara 58 let, doma iz Volče Drage pri Gorici in Ana Kocjančič, stara 36 let, doma iz Sv. Antona pri Kopru. V Montevideu Ernest Devetak, star 28 let, doma iz Dol-

la na Krasu. V Chicagu Frančiška Ulgar, stara 67 let, doma iz Kamnika, v Jolietu Neža Horvat, v Imperialu Janez Guzelj, star 57 let, doma iz Gorican pri Medvođah, v Los Angelesu Jurij Kočnik, star 66 let, doma iz Ribnice na Pohorju, v Evelethu Edvard Pešl, star 30 let, po poklicu učitelj, rojen v Ameriki, v Pueblu Jože Škof, doma iz Suhorja v Beli Krajini, v Girasu Jurij Bajuk, star 74 let, doma iz okolice Metlike, v Elkhartu Jože Grac, po domače Grbčev Jože, star 64 let, doma iz Velike Luke na Dolenjskem. V Girardu Peter Jerič, star 60 let, doma iz Mokronoga v Chicagu Anton Adamič, star 24 let, v Warkeganu Neža Setnikar, stara 73 let, v Clevelandu pa Franc Valentič, star 47 let, doma iz Hrušice na Primorskem, Marija Udovič, rojena Pate, stara 60 let, doma iz Repče vasi pri Trebnjem, Marija Zajc, rojena Jazbec, stara 46 let, rojena v Ameriki, Franc Rajk, star 31 let, rojen v Ameriki in Franc Sepovec, star 78 let, doma iz Šenčurja pri Kranju. abnz.Od4 v V.fRWV um rd e bum m

Ustanovljen je Vrhovni nogometni savez V državi so trije samostojni savezi: hrvaški, slovenski in srbski — Ljubljana je premagala Bačko 5 : 3 — Jugoslavija je slabo začela na Balkanskih igrah

Ljubljana, 2. oktobra. Najpomembnejši dogodek v našem sporu je bil včeraj vsakako izredni občni zbor Jugoslovenskega nogometnega saveza. Z njim se je začela v našem nogometnem življenju nova stran zgodovine. Dobili smo tri samostojne saveze, hrvaškega, slovenskega in srbskega razen tega pa še Vrhovni nogometni savez kraljevine Jugoslavije. Za predsednika vrhovnega saveza je bil izvoljen dr. Andrejević iz Beograda, za podpredsednika dr. Kraljević iz Zagreba in dr. Stanojlović iz Beograda, zastopnik slovenskega saveza pa je Buljević kot odbor. savezni kapetan pa je spet Boško Simonović.

Včeraj se je nadaljevalo tekmovanje v hrvaški slovenski ligi s 6. kolom. Ljubljana, ki je igrala doma z Bačko, je dobila prvič obne točki in se z zadnjega pomaknila na 7. mesto. Njena zmaga je bila zaslužena. Izid 5:3 niti ne kaže prave slike dogodkov na igrišču, kajti gostje so le po zaslugi domačega vratarja prišli do dveh golov, ki jih nikakor niso zaslužili.

V ostalih srečanjih te lige je Gradjanski v Zagrebu premagal Saško 3:1, Hajduk v Splitu Concordio 2:1, v Osijeku je tamkaj-

šnja Slavija premagala Split 1:0, z istim izidom pa je tudi Hašk odnesel iz Varaždana ondotti Slaviji obe točki.

V stari ligi je v Beogradu Jugoslavija premagala BSK 1:0, Bask in Jedinstvo sta igrala 0:0, v Skoplju je Gradjanski zmagal nad Zakom 4:2, v Borovu pa Bata nad Zemunom 6:0.

V domačem podsaveznem prvenstvu so bili naslednji izidi: Mars : Disk 3:2, Hermes : Svoboda 3:1, Reka : Kranj 2:2, Bratstvo : Jadran 5:2, Maribor : Rapid 2:1, Gradjanski : Mura 1:1.

V Atenah so se včeraj začele jubilejne X. bankanske igre, ki so na njih z izjemo Bolgarske nastopile vse balkanske države. Med 50 tisoč gledalci je bila tudi grška kraljevska rodbina. Jugoslovenski atleti niso izpolnili pričakovanj. Zlasti je presenetljivo, da je visoki favorizirani Goršek v teku na 800 m zasedel šele 3. mesto. Rezultati so bili z malimi izjemami precej pod povprečkom. Edino zmago za Jugoslavijo je beležil Kovačević, ki je v metu kroglo postavil nov balkanski rekord 1466 m. Po prvem dnevu je stanje točk: Grška 25, Turčija 14, Jugoslavija 13, Rumunija 8.

Boleznica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 2. oktobra katoličani: Angeli varuhi, Miran
DANASNE PRIREDITVE
Kino Matica: Poslednja zapoved
Kino Union: Greh mladosti
Kino Sloga: Cheri Bibi
Kino Moste: »Metropola« in »Sleparjev roman«
Kino Šiška: Strup
DEZURNE LEKARNE
Danes: Dr. Piccoli, Tyrseva cesta 6, Bahrenovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta.

ŠAH

Splošni turnir ČSK

Prva redna prireditev Centralnega šahovskega kluba je našla med članstvom lep odziv. Zraven pa pritegnila nove igralce, da se izpopolnjujejo v šahovskem znanju. Zreba je odločil igralcem ta-le vrstni red 1. Korban J., 2. prof. Mihelič, 3. Senčur, 4. Marinek, 5. gđ. Korban M., 6. Jenko, 7. Arrigler, 8. Askerc, 9. Kriznar, 10. Gvardijančič Udeležba je zadovoljiva, predvsem ker ima velik kader klubovih igralcev že pravico igranja v ožjem turnirju. Dosej so bila odigrana 3 kola. Partije so zelo borbene, ker vsakdo želi doseči 50% ali več možnih točk, da si s tem pridobi kvalifikacijo za ožji turnir. Trenotno vodita talentirani Arrigler ml. in Kriznar s 3 točkami, sledi ima prof. Mihelič 2. Gvardijančič Jenko, Senčur 1 in pol.

Nacionalni mojster Ljudmil Furlani je odigral proti svojim klubskim tovarišem 12. septembra simultanko, v kateri je po dveurni napeti borbi 4 partije dobil, 3 izgubil, 7 pa remiziral. Dobili so Arrigler ml., Germek, Požar, remizirali pa gđ. Faval, prof. Osterc, Jakulin, Korban J., Kriznar, Müller in Marinek. Kakor kaže rezultat, so bili klubovi igralci, čeprav niso nastopili v najmočnejši postavi, trd oreh in je moral mojster Furlani napeti vse sile, da si je izločeval pozitiven rezultat.

V torek 3. t. m. bo ob 20. splošni brzo-turnir, katerega se lahko udeležijo vsi klubovi člani, ki se še niso kvalificirali kot prvorazredni brzopotezni igralci (pogoj, da dosežejo v prvenstvenem brzturnirju nad 33% možnih točk).

V sredo 4. t. m. bo ob 20. redna odbo-rova seja, na katero so vabljani vsi odborniki. Dnevni red je objavljen v članski knjiži.

Iz delovanja SK Triglav. V petek 29. septembra je šah. klub Triglav zopet prišel z rednimi šahov. sestanki, ki se vrše vsak ponedeljek in petek v društ. lokalu v gostini »Lovšine« v Gradšču. Na sporedu je bil brzturnir, ki se ga je udeležilo 10 članov. Rezultat je naslednji: 1. Tone Pograjc z 9 točk., 2. Stanko Vrhumc z 7, 3. Viktor Škof s 5, 4. Sešek s 4 in pol, 5. Pavlin s 4, itd. V petek 6. oktobra se prične ob 20. Kordišev spominski turnir. Zmagovalec prejme kot prehodno darilo belo kristalno vazo. Ker je na turnirju dovoljena udeležba slehernemu članu (tudi na novo pristopivšemu), je pričakovati velikega odziva. Da bo tudi udeležba kvalitetna jamči dejstvo, da bodo vsi najmočnejši igralci skušali preprečiti zmago sedanjemu prvaku, ki v primeru ponovne zmage dobi v trajno last kristalno vazo.

Iz Celja

—c Zatemnitev Celja. Odbor za obrambo Celja pred napadi iz zraka je priredil v soboto zatemnitev Celja. Ob 20. so bili dani znaki za vajo. Z Miklavževoga hriba in hriba sv. Jožefa so zadoneli trije strelci, s cerkvenih stolpov se je oglasilo zvonenje. V cinkarni in Westnovi tovarni pa so zaplakale tovarniške sirene. V mestu so takoj ugasmile vse luči, kjer je gorela luč dalje, pa so zatemnili okna. Zatemnitev je trajala do 23. ure. Večina vozil se je ravnala po izdanih predpisih glede brzine in razsvetljave. Obsojbe vredno pa je, da so bila nekatera okna tam, kjer bi bila morala biti zatemnjeni najhitreje in najtemnejše izvedena, ves čas razsvetljena.

—c Umrl je v soboto v Celju v 80. letu starosti zasebnik g. Martin Guggar, zast. zagrebškega industrijskega Gustava pl. Mastelcevega. Istega dne je v celjski bolnici 12letna rударjeva hčerka Ljudmila Ostrohuva iz Vitanja.

—c SK Jugoslavija : SK Borut 8:3 (4:1) Na igrišču pri Skalni kleti je bila v nedeljo dopolne odigrana drugorazredna prvenstvena tekma med SK Jugoslavija in SK Borutom iz Gotovelj. Jugoslavija je zaslužen zmagala. V tehničnem pogledu je znatno prekašala goste in je bila skoraj ves čas v lahni premoči. Gostje so nudili zelo primitivno nogomet in so igrali docela začetniško. Goli za Jugoslavijo so padli v 15., 30., 40. in 41. minuti prvega ter v 22., 30., 35. in 44. minuti drugega polčasa, goli za Borut pa v 21. minuti prvega ter v 19. in 28. minuti drugega polčasa. Sodil je g. Lokošek zelo površno in nesigurno. Mladina SK Celja je v prvenstveni tekmi premagala mladino SK Jugoslavije z 2:0 (0:0).

Ponarejen kovanec

Vače, 2. oktobra

Neki tukajšnji posestnik je prodal oni dan sadje. Med izkupičkom je bil tudi nov kovanec za 50 din. Kmet ga je kazal sosedom, a ni se ga dolgo veselil. Na pošto je prinesel med drugim denarjem tudi novi petdesetak. Poštni uravritelj se je pa zazdelo, da kovanec ni pravi. Zveneketal je nekam čudno, a zadnje štiri črke napisale: »Bog čuvaj Jugoslavijo« so bile zelo slabro vezane. Tudi kraljeva slika je bila okrog brade nejasna. Kovanec so primerjali s pravim in končno ugotovili, da imajo v rokah ponarejen petdesetak.

Poštna uravriteljica je obvestila o sumljivem kovanecu komandirja orožniške stanice g. Strajnjarja, ki je takoj uvedel preiskavo in zasljal dotičnega kmeta. Mož je povedal, da je prejel denar kot plačilo za prodano sadje. Poizvedb. pokazale, da je mož pošten in da je postal le žrtev druge sleparja. Škodo bo moral utrpeti sam. Ponarejeni kovanec so poslali sreskemu načelstvu v Ljeto, obenem pa so obvestili o tem državno kovnico denarja v Beogradu.

Razkolnikov je umrl

Bivši ruski diplomat Razkolnikov je umrl v Niči. Učkal je 47 let. Svojičas je zbudil senzacijo s svojim begom iz Sofije, kjer je zastopal Rusijo.

Otvoritev operne sezone

Goldmarkova »Sabska kraljica« je bila odlično uprizorjena in je žela poln uspeh

Ljubljana, 2. oktobra. V težki, nemirni dobi so se v soboto zvečer odprla tudi vrata naše opere. Prav v času, ko se je razmajalo že marsikaj in se majoje pogoji in razpoloženja tudi za gledališko umetnost, pa lahko z radostjo in ponosom ugotovljamo: neomajno čvrsta je ostala ustvarjalna volja našega celokupnega opernega osebja in neomajno živa in svetla je ljubezen našega občinstva za slovensko opero.

Polno gledališče, napeto zanimanje publike, navdušenje na odru in med gledalci, viharji aplavzi in kupi cvetja so dokazovali, da za pesimizem glede bodočnosti naše opere ni povoda. Res je, da bi si za otvoritev slovenske operne sezone želeli uprizoritev slovenskega opernega dela. Toda tudi ponovitve Sabske kraljice, ki je nismo slišali pri nas že devetindvajset let, je prinesla večini občinstva zanimivo novost, zlasti pa prav lepo predstavo in naravnost pompozno uprizoritev.

Kot muzik je Karel Goldmark močnejši in važnejši kakor drugi v Rim. Wagnerjevi senci ustvarjajoči skladatelji. Dasi tudi Goldmark ni imel dovolj lastne umetniške fizioionije in je hodil za vzorniki, Händlom, Gluckom, Meyerbeerom in zlasti v orkestru za Wagnerjem, ima tudi toliko lastnih vrlin, da je bila Sabska kraljica vredna uprizoritve. Scenski pomp, velika gesta, stereotipne oblike stare romantične opere z blestecimi zbirki, svečanostimi plesi in izprevidi, z velikimi ljubezenskimi prizori, strastnost in sentimentalnost so za Sabsko kraljico, vztrajno usmerjeno na efekt, značilnost, ki so povsod od 1.1875 držale to opero na repertoarju. Wagnerjev deklamatorni slog in Meyerbeerova glasbena in scenska učinkovitost sta tu spretno povezani. Mnogo je pripomnelo Goldmarku, solidnemu, rutiniranemu muziku, izjemno spretni libretist Salomon Mosenthal, ki se je v tem pogledu zelo približal Meyerbeerovemu slavnemu libretistu Evg. Scribeju.

Kraljica sabska je judovska opera po svojem komponistu, libretistu in vsebini dejanja, še posebej po svoji glasbi. Vroč tonsko slikanje orientala čutno strastni čar melodij, sijajna, barvita, zelo sočna orkestracija in pikantni motivi, ki se spretno ponavljajo, spominjajoč preteklih ljubezenskih naslajanj, dajejo Sabski kraljici svojstven značaj.

Predigra s svečanostnimi akordi, z Assadom ljubezenskim motivom in kraljičinimi zapeljivimi frazami je pod štritofovo taktirko takoj izzvala priznanje publike. Prvo dejanje z uvodnim velikim zborom s barfami, tamburi in triangi se že uvaža izredno efektno. Veliko Assadovo pripovedovanje o svojem doživljanju z neznanom krasotico, ki je prišla gola iz jezera pod Libanonom, je bogato slikovitih fines in hkrati višek dejanja. Gostič je povest zmagoval odlično in žel aplavz. Od Gostiču Betetto kot impozanten veliki duhovnik mojstrskega speva, ljubka Sulamit naše Heybalove in končno zagotena, ponosna, a tudi izdajalska kraljica z našo Kogejvo. Efekt za efektom, ki se stopnjuje do razkošnega finalnega zbora.

Drugo dejanje prinaša takoj veliko arto kraljice, ljubosumnice in krvočnice, o mamno strastno pozivljanje Astarste z eksotičnimi intervali, končno krasno romanco in vroč duet ljubimcev. Kdo bi ne ploskal Gostiču, Kogejvi in mladostni sveži pevki D. Sokovi po tolikih paradah?

V slednji izpremembi se spomnilo Verdieve Aide: v svetlišču smo, kjer se razlegajo ritualni judovski spevi levitov, harfenistov, pevcev in ljudstva pred poroko, ki se rezko pretrga. Dramatičnost prizorov je na višku.

Tretje dejanje v kraljevski palači se začne s krasnim baletom, v kateri se zopet odlikuje Bravničarjeva kot čebela. Nato spopad Salomona s kraljico zaradi Assada, ki je zapadel krvavi sodi svečenstva in zaključni nastop Sulamite, ki se je že oblekla v puščavsko obleko, a vzlic resignaciji na zakon še prosi kralja milosti za prokletega izobčence. Ostri kontrasti in vrahnost občutij učinkujejo močno do skrajnosti.

Četrto dejanje, skrajšano za poslednji nastop kraljice, prinaša obup telesno in duševno izčrpanega Assada, ki se je končno zavedel, da je zapravlil edino pravo črečo s Sulamito. Puščavski samum, nasiljan dovolj medlo, ga zadušil, a redovnica

Sulamit še prihi s tovarišicami, da Assadu v trenutku smrti izjavi: »V razkošju raja boš ti z menoj in jaz s teboj.«

Dirigent Štritoč je veliko in težko delo pripravil dovršeno v celoti in detajlih, scenograf ing. Franz je ustvaril vrsto krasnih scen s stilskimi dekoracijami in režija je storiła vse, da je dejanje na moč razgibano ter glede opreme in kostimov polno zadovoljujoče. Zbor in solisti so izvečine v novi, bogati garderobi.

V. Janko je kralj Salomon, simpatični poet Visoke pesmi, bolj psiholog in vedeč kakor močnik, skromen v svoji dobroti, po maski in igri prikupen mož, v spevih zanesljiv in naraven. Betetto kot veliki duhovnik stoji v petju in igri bolj v ospredju, dasi se je čutila utrujenost po generalni seji na predvečer premiere. Močno je zavzela občinstvo Heybalova s svojo glinljivo Sulamito. Čeprav jo je še mestoma ovirala trema sprico velike, težke partije, je podajala ulogo pevski zmagovito, vseskoz okusno, ne povsod probojno, a s pristnim čuvstvom in z igro, ki je s svojo doživljanostjo uprav očarjala. Gostič kot Assad je kazal mimično in igralski globoko prečuteno studijo svojega junaka ter se je pevski uveljavljal do kraja s polnim uspehom. Doinčar je bil posrečen nadzornik palače, a D. Sokova je lepo opozorila nase z Astaroto, ki jo je pela s sočnim, izdatnim glasom prav zavzetno in se obnesla tudi že s primerno topljo igro.

Naslovna partija kraljice, omanne močnice, ljubosumnice in demonske žene je našla v Kogejvi odlično interpretko. V spevu in igri je bila kraljica sabska na višini njene maršalce in Amnerde — kreacija, ki zasluži vse priznanje. Imela je zmagovit večer, in publika ji je to obilno priznavala.

Vso hvalo zasluži pomnožen zbor za izredno težko, a lepo izvajano nalogo. Takisto se je prav dobro uveljavljal balet, a orkester prvič za dvema zaslonoma, ki naj bližata silo tolkal in pihal, je bil odlični.

Začetek operne sezone se je popolnoma posrečil in z zaupanjem zremo v bodočnost.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 2. oktobra: zaprto

Torek, 3. oktobra: Številka 72. Premiera Premierska abonma

Sreda, 4. oktobra: zaprto

Četrtek, 5. oktobra: Številka 72. Red Četrtek

Petek, 6. oktobra: Hudičev učenec. Red A

★

Premierska ab

DNEVNE VESTI

— **Zahteve naših sodnikov.** Delegacija združenja sodnikov se je zglasila te dni pri pravosodnem ministru in mu sporočila zahteve sodnikov. Naši sodniki zahtevajo stalnost, kredit za napredovanje, ker čakajo mnogi sodniki že po več let na napredovanje zaradi pomanjkanja kredita, preprečenje nepravilnega napredovanja sodnikov, odnosno dosedanje prakse, da se sodniki premeščajo k državnim tožilstvom kot državni tožilci in da napredujejo kot državni tožilci, potem se pa vrnejo v sodno prakso, in končno, da se zagotovi napredovanje žensk v sodni službi prvostopnih sodišč, ki morejo zdaj napredovati samo do 8 skupine.

— **Pravilnik o znižanju in brezplačni voznini za invalide.** Na podlagi nove invalidske uredbe je izšel nedavno pravilnik o voznini olajšavah za invalide. 9. septembra so bile objavljene spremembe in dopolnitve pravilnika. Brezplačna voznina je dovoljena invalidom in drugim, po invalidski uredbi zaščitenim osebam v primerih na poziv oblasti, odnosno ko invalidi potujejo zaradi posredovanj pri uradih za svoje pravice. Brezplačna voznina je dovoljena tudi spremljevalcem invalidov, in sicer tistih invalidov, ki potrebujejo neobhodno spremljevalca. — Polovična voznina je dovoljena vojnim invalidom za neomejeno število potovanj v poljubnih vlakih in razredih (izvzeti so ekspresni vlaki). Vojne vdove, sirote, otroci invalidov itd. uživajo ugodnost polovične voznine 12krat na leto. Kdor se pa hoče posluževati ugodnosti voznih olajšav, mora imeti legitimacijo. Legitimacije za polovično voznino izdaja direkcija direkcija državnih železnic, in sicer z veljavnostjo za 5 let. Do 31. marca prihodnjega leta smejo invalidi uporabljati namestu invalidskih knjižic in osebnih železniških legitimacij pri brezplačni voznini še stare legitimacije, izdane po dosedanjih predpisih.

— **Slovenija uvaža vino, a ne vemo, kako bi naj vnovič svoje vino.** Letos smo pridelali v Sloveniji precej vina in že zdaj mnoge vinograde znajo zelo skrbno, kako bodo vnovič novi pridelek. V Slovenskih gorah je sicer znatno slabša letina kakor normalno, vendar so revnejši vinogradniki prisliljeni prodajati most izpod cene. Kljub temu Slovenija uvaža leto za leto več dalmatinskega vina. Iz Splita poročajo, da nalagajo v vagone okrog 50 hektolitrov mošta (letošnjega, se ne prevretega vina), da ga odpeljejo v Slovenijo. Most so pripeljali v Split z motorno ladjo »Tomislav«. Razen tega je prispelo v splitsko luko še 250 hektolitrov vina za Slovenijo z nekega jadrnico. Velik konzument dalmatinskega vina je Ljubljana, kar je treba v veliki meri pripisovati temu, da so se tu naselili mnogi dalmatinski gostilničarji, ki seveda propagirajo predvsem dalmatinsko vino, zlasti še, ker so nekateri lastniki vinogradov.

— **Blagoslovitev pravoslavne cerkve na Sušaku.** Včeraj je bila na Sušaku svečano blagoslovljena spominski zgrajena pravoslavna cerkev. Cerkev je zgrajena v starem srbskem kraljevinskem slogu, in sicer na bulvarju Kralja Aleksandra. Blagoslovitvi je prisostvoval pravoslavni patrijarh dr. Gavrilov z mnogimi cerkvenimi dostojanstveniki.

— **Kaj hoče Nemčija uvažati iz Jugoslavije.** Nemška delegacija bo na sedanjem sestanku jugoslovensko-nemškega stalnega gospodarskega odbora predlagala spremembo strukture jugoslovanskega izvoza v Nemčijo. Gre baže za to, da se količina nekaterih naših proizvodov v izvozu v Nemčijo poveča, količina drugih proizvodov pa zmanjša. Naš izvoz v Nemčijo je razdeljen v 4 sektorje: železni, živinski, lesni in sirovinski. Doslej je odpadlo na železniški sektor 31, na živinski 31, na lesni 9, na sirovinski pa 29%. Nemčija zdaj predlaga, da bi se znižali odstotki pri železnem, živinskem in lesnem sektorju ter povečali pri sirovinskem, tako da bi znašal izvoz sirovin iz naše države v Nemčijo okrog 40% vsega izvoza.

— **Industriji pri trgovinskem ministru zaradi preskrbovanja industrije s sirovinami.** Pretekli teden se je oglasilo pri trgovinskem ministru več delegacij naših industrij. Industrij so razložili ministru sedanje težkote industrije zaradi dobavljanja sirovin in kreditov. Zastopniki metalurške industrije so izrazili tudi željo po tesnejši zvezi med ministrstvom in njihovo organizacijo, in sicer bi ministrstvo naj ustanovilo v svojem resorpu svetovni odbor za metalurško industrijo. V tem odboru bi naj bili zastopani razen zastopnikov resornih ministrstev zastopniki domače metalurške industrije. — Tudi zastopniki drugih industrijskih strok zahtevajo tesnejšo zvezo s trgovinskim ministrstvom, predvsem zaradi preskrbovanja s sirovinami. Odbori posameznih industrijskih strok v ministrstvu bi bili povezani v skupnem »Svetu za nabavo surovin«.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, nestanovitno in toplejše vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru, Beogradu, na Visu, v Splitu, Kumboru in na Rabu. Najvišja temperatura je znašala v Kumboru 21, v Splitu 18, v Beogradu, Visu in na Rabu 17, v Mariboru 14,9, v Zagrebu 14, v Ljubljani 13,6, v Sarajevu 12. Davi je kazal barometer v Ljubljani 754,4, temperatura je znašala 5,2.

— **Prošnja železniški upravi.** Potniki, ki so hoteli davi iz Kranja v Ljubljano se upravičeno pritožujejo nad blaginjskim poslovanjem na postaji v Kranju. Tam sta dve blaginjski okenci najbrže zato, da bi prodajali ob navalu potnikov vozne listke pri obeh. Davi se precej potnikov ni moglo odpeljati, ker zaradi prevelikega navala pri blaginji niso pravčasno dobili voznih listkov. Prizadeti potniki bi radi vedeli zakaj ob takem navalu ne poslujejo obe okenci. Na postajo so prišli dober četrt ure pred odhodom vlaka in vendar se niso mogli z njim odpeljati. Nič ne more zahtevati, da bi potniki prihajali na postajo celo uro pred odhodom vlaka po vozne listke. Prizadeti prosijo železniško upravo, naj poskrbi, da se kaj takega ne bo več pripetilo.

— **Nadaljevanje višjega strojnškega tečaja se prične v sredi oktobra.** Tem potom opozarjamo vse zainteresirane, da se brezpozgovno prijavijo v nadaljevalni tečaj do 10. oktobra. Prijave sprejema izključno samo Zveza strojnškov v Ljubljani, Delavska zbornica, Čopova ul. 2, pritičje. Brez prijave v naši pisarni ne bo nihče sprejet k tečaju. Na tečaju bodo praktične preizkušnje o čiščenju kotelne vode, ter preizkušnje mirjenja pri parnih strojih ter sklepanih plošč električnih naprav v strojnšči. Uprava Zveze strojnškov kr. Jugoslavije.

— **Razstava slovenske obrti,** ki bi morala biti prirejena v začetku oktobra, se zaradi mednarodnega položaja ne bo vršila. O namenu razstave ter o pripravih za njo bo pod naslovom »Slovensko obrtništvo in nameravana razstava slovenske obrti« predaval v ljubljanskem radiu pred sednik razstavnega odbora g. Ogrin v sredo 4. t. m. ob 18.40. Na predavanje obrtništvo opozarjamo.

— **Pone-rečenci.** V bolnico so prepeljali 14letno Marijo Klančnikovo z Ižanske ceste, ki je padla s kolesa ter se poškodovala po glavi in po životu. — Brezposelno služkinjo Ivanko Zupet je včeraj nekje na cesti podir avto in jo težje poškodoval po životu in na nogi. — 12letni posestnikov s. n. Franc Rigler iz okolice je padel v gozdu s kostanja in si zlomil desno nogo. — Delavca Jožeta Zadnika iz Kranja je smrti na cesti podir neki avtomobilist. Zadnik ima poškodbe na rokah in nogah. Delavko Kristino Veržan iz okolice Višnje gore pa je ugriznil pes v levo nogo.

— **Težka nesreča.** V Zagrebu se je pripetila včeraj zjutraj težka prometna nesreča. Tramvaj je povzročil nočnega čuvaja skladišča drv Ivana Krpana. Ponesrečenec si je pretresel možgane in zadobil še druge težke notranje poškodbe, tako da je malo upanja, da bi ostal živ. Star je 56 let.

— **Smrtna nesreča varaždinske lepotic.** Včeraj popoldne se je pripetila pri vas Petrijanci blizu Varaždina težka motociklistična nesreča. Varaždinski vletrogovec Arthur Schönwald se je vračal z motornim kolesom proti Varaždinu. Z njim se je vozila Zileta brisavska pomočnica Ljubica Tomašič, znana v mestu kot ena najlepših deklet. Kar je počila pnevmatika in motocikel se je prevrnil. Tomašičevo je vrglo daleč v stran in nesreča je hotela, da je udarila z glavo ob kamen tako močno, da ji je počila lobanja. Schönwald je odnesel le lažje poškodbe. Tomašičeva je kmalu izdihnila.

Iz Ljubljane

— **Iz se o maksimiranju lokalnih telefonskih pogovorov.** Iz Zdrženja gostilniških podjetij v Ljubljani smo prejeli opozorilo da naj se odslej kavarniški, hotelski, restavracijski in sploh gostilniški gostje poslužujejo samo javnih telefonskih govornic, katerih je dovolj na razpolago. S pavšalom je določeno tako nizko minimalno število pogovorov, da ne zadostujejo niti za lastne obratne potrebe. Iz tega razloga je nemogoče dopustiti gostom in drugim interesentom odslej brezplačno v uporabo telefone v gostinskih obratih. Pripominjamo se, da stane vsak začetni pogovor po sedaj razglašeni tarifi 50 par. Ker prekorači Ljubljana število 2000 telefonskih naročnikov, spada v najvišji tarifni razred, v katerem se plačuje po 3000 din letnega pavšala, t. j. točno za 500 pogovorov mesečno po 50 par.

— **Stalni posetniki-abonenti Narodnega gledališča** so se tudi v letošnji sezoni oglasili v zelo lepem številu, tako da so razpisani abonmaji: Premierski red Sreda, red Četrtek, red A trenutno zaključeni in polno zasedeni. Zato je uprava otvorila še red B, za katerega se sprejemajo prijave po običajnih pogojih v blaginji dramskega gledališča dnevnih od 9. do 12. in od 15. do 17. ure. Gledališka uprava vabi vse zainteresirane, da se v velikem številu prijavijo tudi za ta abonma. Red B je 10 odstotkov cenejši kakor so Premierski abonma in stalna abonmaja Sreda in Četrtek. Predstave so tudi za red B popolnoma iste kakor za ostale abonmaje. Abonenti bodo dobili 20 dramskih in 19 opernih predstav.

Kavarna »Central«

Vsak večer koncert damske kapele!
Vsako nedeljo ples!
Danes v ponedeljek, sredo, soboto in nedeljo od prve vse noči!

— **Iz Umetniške šole »Probudac«** prične z rednim poukom 16. oktobra t. l. Vpisovanje od 8. oktobra dalje vsak dan ob določenih urah, kar je razvidno iz objave na razglasni deski v veži Tehniške srednje šole v Ljubljani.

— **Kolo žen. zadrugarik priredi** v sredo 4. t. m. ob 20. v dvorani glasbenega društva »Sloga«, Prazakova ul. 19 predavanje »Zaščita družine pred zračnimi napadi«. Predavala bo referentka mestnega magistrata ga. Pirnat Zlata. Po predavanju debata. K predavanju so vabljene tudi žene zadrugarjev, ki še niso naše članice, tudi družinski očetje in katerim je pri srcu naša družina.

— **Iz Najdeno kolo.** V Gledališki ulici so pred hišo št. 7 našli črno pleskano moško kolo, znamke »Joso Gorec«, ki je imelo sedež znamke »Elastic« in na zadnjem blatniku pritrjeno refleksno steklo. Kolo ki je bilo najbrže komu ukradeni, je policija zaplenila in se naj lastnik zglašil v kriminalnem oddelku.

— **Iz Spominskih »Kamen Bogumila Kajzelja«** v bodočem domu Ljubljanskega Sokola so na mesto venca na krsto pokojnika darovali br. Lajovic Milko 100 din, br. ing. Vlacav Mikyška 100 din, s. Bazzanella Roza 50 din, br. Kostanapfel Aleksander 100 din, s. Zinka in br. Alfonz Lorgor 100 din, Viljem Nemec 300 din in br. Simončič Slave 100 din, za kar jim izreka uprava najtoplejšo zahvalo.

Kavarna »Stritar«

danes v ponedeljek in torek vse noči odprta!
Vsak večer koncert odlične damske kapele!

— **Iz Otvoritev plesnega zvečja »Mentor«** v Kraljevi se radi vopikola na orožne vaje začasno odloži. Pričetek šole bo zopet objavljen. 483—

— **Iz Mlad gospod,** ki je dne 26. septembra t. l. zjutraj našel in odpeljal za Gradom s kolesom mlado mucico (zelo svetlo tigrasto), se vjudno naproša, da jo odda proti nagradi: Za Gradom št. 1, pritičje.

— **Iz Na polježi mr.** Prva nedelja v mesecu je bila dokaj mirna in na policiji niso beležili posebnih dogodkov. Ponoči so aretirali samo nekaj razgrajevcev v šiški in v Mostah, ki so kalili nočni mir in na diegovali domov vračajoče se ljudi. Na glavnem kolodvoru so prišli dva sumljiva moška, ki sta stikala okrog vagonov, najbrže s namenom vlomiti v tovrstne vagone. Aretirana sta bila tudi Jože K. in Ivan S., ki so ju zadržali pomoči v podstrešju neke hiše na Sv. Petra cesti, odkoder sta nameravala odnesti kovčec z obleko in nekaj drugih predmetov.

— **Iz Izgama iz Ljubljane.** Za bode dveh let je izgan iz ljubljanskega policijskega okoliša 41letni krojač Karol Weiss, doma iz kočevskega okraja. Weiss je nepoboljšljivo ziva, ki ima na vesti tudi razne druge grehe.

— **Iz Kosarec je doblil v glavo.** V neki gostilni v Mostah se je smoti med pivcev hud prepri, ki se je kmalu razvil v splošen prepot. Med ruvanjem in sivanjem so jeli frčati po zraku kozarci in je enega dobil v glavo delavec Rudolf Košuta. Kozarec mu je prebil kožo na glavi in mu poškodoval tudi oko.

Tragedija ljubosumnosti

Ljubljana, 2. oktobra
Na Dolenjski cesti pri Galjevici sta se snoči izprehajala 21letni litar Alojz E. ter Elena M. z Galjevice, ki sta se nič hudega sluteč pogovarjala o tem in onem. Naenkrat pa je skočil pred nju 19letni krojaški pomočnik Anton H., ki je potožil samokres in ustrelil najprej proti Alojzu, ki ga je zadel v vrat, z drugim strelom pa je pogodil Eleno. V naslednjem trenutku je že tudi naperil samokres proti sebi in se ustrelil v glavo.

Zaradi strelav je bila hipoma pokonci vsa Galjevica. Iz vseh hišic in barak so prihiteli ljudje na kraj krvavega dogodka in je eden hitro obvestil reševalno postajo. Antona H. so reševalci naglo odpeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo. V bolnico so kasneje spravili tudi Eleno M. in pa Alojza E., ki pa imata k sreči le lažje poškodbe. Elena je ranjena na obrazu, Alojz pa je oplazila krogla po vratu.

Kako je prišlo do krvavega obračunavanja, ni še pojasnjeno, gotovo pa je, da se je Anton H. odločil za zločin iz ljubosumnosti. Eleno je poznal že več let in se je zaljubil v njo. Zadnji čas pa se je jel sukati okrog nje tudi Alojz, ki mu je bila Elena očitno bolj naklonjena. To je Antona napotilo, da se je odločil in skušal ustreliti najprej oba zaljubljenca, potem pa se sebe.

Kirurški paviljon dograjen

Ljubljana, 2. oktobra
Naši javnosti je znano, kako obšutno je pomanjkanje prostora v bolnici, kjer morajo bolniki ležati po trije na dveh posteljah, često pa tudi na zaslihih ležiščih po hodnikih ali na nosilnicah v dvoranah. O tem se je že mnogo govorilo in pisalo, a ostalo je vse pri starem. V zadnjem času čujemo tudi, da je uprava bolnice v zadregi glede tekočih kreditov. Preskrbljena je s hrano le za nekaj časa, manjka pa seveda tudi sredstev za nabavo zdravil in zdravilnih pripomočkov vobče. Nekaj pa bo menda v kratkem vendarle doseženo in sicer to, da bo novi kirurški paviljon slednjic izročen svojemu namenu. Novi prizidek pri kirurškem oddelku, ki je bil že pred dobrima dvema letoma dograjen v sirovem stanju in tudi pokrit, je stal zaradi pomanjkanja sredstev za opremo prazen.

Šele sedaj je po preminogih intervencijah prišlo do odločitve, da se otvori kredit za dokončno dograditev tega enonadstropnega prizidka, dolgega 90 m in širokega 13 m. Paviljon je razdeljen v dva dela, v septični in aseptični oddelki. Imel bo skupno 25 sob za bolnike, v katerih bo prostora za 130 postelj. Postlopje je tudi znatraj že vse ometano in temeljito presušeno. Sobe so prebeljene in preslikane, stopnišča in hodniki so prepleksani z oljnato barvo. V stranskih prostorih ter na hodnikih in v laboratorijih je itak napravljen iz teraca. Vdelana so tudi že okna ter šipe in vstavljena vrata, ki so tudi že prepleksana. Tudi instalacijska dela so povečini že dovršena in je novi paviljon znatraj že urejen. Manjkajo samo še kljčke, ograje na stopniščih, svetilke in druge malenkosti. Sobe oziroma dvorane bodo v kratkem parketirane, nato pa jih bo treba še opremiti s posteljami. Tako se bodo nevdružne razmere vsaj v tem oddelku naše bolnice nekoliko zboljšale.

PREMOG KOKS - DRVA

nudi
I. POGAČNIK
BOHORICEVA 5.
TELEFON 20-59
Postrežba brezhibna!

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklitci, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.
PO PRIZNANO NIZKIH CENAH

si nabavite najboljše moške obleke, perilo in vsa praktična oblačila pri PRESKERJU, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. I. T.

MALI OGLASI

v »Slovenskem Narodu«
ima
siguren uspeh!

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti »Nebotičniku«.

SREČKE

državne loterije prodaja
MENJALNICA REICHER & TURK
Ljubljana, Prešernova

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

Strojepisni pouk
Večerni tečaj, oddelki od 1/2. do 8. in od 1/2. do 9. zvečer. Pouk tudi po diktatu. Tečaj od 1 do 4 mesece.

Novi tečaj se prične 3. oktobra. Šolnina zelo nizka. Moderna in največja strojepisnica s 50 pisalnimi stroji raznih sistemov. Vpisovanje dnevno do 8. ure zvečer — Christofor učni savod. Ljubljana, Dobrobranska cesta 15, tel. št. 45-43. 2830

POLA NEGEL, najslavnejša evropska tragedikinja, ki se je proslavila po vsem svetu v svoji neposabni umetni »MAZURKA«, bo ponovno navdušila gledalce v filmu **GREH MLADOSTI**
Predstave ob 16., 19. in 21. uri
KINO UNION — TELEFON 22-21
Ta film je posvečen materam in vsaki, ki spoštuje svojo mater, si ga mora ogledati! Matere, ki štrvujete vse za srečo svojih otrok, ne zamudite tega krasnega filma!

POSLEDNJA ZAPOVED

Errol Flynn
Nabavite si vstopnice v predprodaji!
KINO MATICA — Telefon 21-24

Vse predstave razprodane!!

Film je bil vsepovsod deležen najboljših ocen. Publika vedno bolj vzneta in navdušena!
Predstave ob 16., 19. in 21. uri

CHERI BIBI

Film francoske produkcije po romanu pisatelja GASTONA LEROUXA.
V glavni vlogi JEAN PIERRE AUMONT
Napeta drama po nedolžnem obsojenega. — Golgota obsojencev na kazenskem otoku Gvajani! Tel. 27-30
Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri
KINO SLOGA — Tel. 27-30

Iz Trbovelj

Naš promet se zadnji čas vidno motorizira. Naši avtopodjetniki, ki oskrbujejo osebni prevoz od kolodvora do trga Trbovlje, so zadnji čas izpopolnili vozni park z lepimi novimi vozili. Podjetje Dolanc, ki nas je šele lani iznenadilo z lepimi novimi avtobusom in šestdesetimi taksiimi, si je poleti nabavilo lep avtobus še večjih dimenzij. Novi avtobus je sinfemodre barve, sedeži komodni, prostora pa je za petdeset ljudi. Tudi avtopodjetje Zemljan, ki istotako skrbi za osebni prevoz na isti progi, je pred kratkim zamenjalo svoj stari Ford z zelo lepim novim vozilom prav ličnih zunanjih oblik, rdeče-rumene barve in prav ukusne notranje opreme, ki ustreza vsem sodobnim tehničnim zahtevam. Z novimi avtobusi poleg katerih vozijo po potrebi še stari avtomobili, je našemu osebnemu prometu pač zadosteno v vsakem pogledu, čeprav imajo ob sobotah in nedeljah včasih vsa vozila polno posla. Sporedno z osebnim se izpopolnjuje tudi naš tovorni prevoz, kjer je konjsko vprego že davno prekosila motorna sila. Naš glavni prevoznik Sešler razpolaga že kar s celotno kolono prvovrstnih tovornih vozil. Kot najnovejšo prevozno atrakcijo nam je včeraj postavil na cesto ogromen osemtonski Saurer Diesel s 125 HP, ki bo kos tudi največjim naročilom. Kako izdaten je trboveljski tovorni promet, dokazuje vedno večje število avtoprevoznikov, izmed katerih obratujejo poleg Sešlerja še Kovač in Zemljan z novima tovornima avtomobila. Poleg tega vozi že nekaj časa lični tovorni avto rudniškega konzuma naročeno blago strankam prav na dom. S tem je rudniški konzum izredno olajšan nakup zlasti rudarskim ženam v višje ležečih kolonijah, kamor so doslej morale težko nositi kupljeno blago v košarah in koših. Tr-

Iz Radeč

Spominska plošča padlim vojakom v svetovni vojni. Pri nas je obstajal že nekaj časa odbor za postavitev spomenika padlim vojakom v svetovni vojni. Odbor je zbiral sredstva, nekaj bo krila menda tudi občinska uprava. Tako se je posrečilo možem, da so te dni vzdali lepe črne marmorne plošče v župno cerkev, kjer so zabeležena imena vseh padlih vojakov iz Radeč, Vrhovca, Podkrajja, Jelovega itd. Blagoslovitev plošče bo na praznik Vseh svetnikov.

Radioprogram

Torek, 3. oktobra
Ob 11: Solška ura: Tončkove sanje, igra iz živalskega življenja v 3 slikah. Napisal Matija Ribičič, izvajajo brezposelni učiteljski abiturienti. — 12: Havajske kitare in wurliske orgle (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Koncert radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Resni in veseli zvoki (plošče). — 18.40: O notranjem človeku (Fr. Terseglav). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Deset minut zabave. — 19.40: Nac. ura. — 20: Solistični koncert, violončelo (prof. Cenda Sedlbauer, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek). — 20.45: Veselo rajanje (plošče). — 21.15: Citraški dueti (Emil Mezgoile in gđc. Slavka Peklar). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Operna glasba (radijski orkester).

OTVORITEV

nove modne in konfekcijske trgovine

LAMA

MARIBOR — JURČIČEVA ULICA 4

PONEDELJEK

2. okt. 1939

Vabimo Vas na brezobvezen ogled trgovine. Vodili bomo volno, ročna dela, nogavice, pletenine, perilo za dame in gospode, plašče, obleke, klobuke itd. po solidnih cenah! Priporočamo se in jamčimo za solidno postrežbo

LAMA

Maribor — Jurčičeva ulica 4

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.
MIZARSKEGA POMOČNIKA za pohištvo za takoj sprejem. Bitenc, Gosposka ul. 10. 2882

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

STAVENI LES
15 kub., 4 leta, suh, po dnevni ceni prodam. Stojan Josip, pekarna, Pišce 18, arez Brežice. 2853

POSEST

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

TRGOVSKA HISA
na prometnem kraju — brez konkurence — se radi onemoglosti prodaja ali odda v najem. Trgovina z inventarjem, več stanovanj, klet, gospodarsko postopje, sadni in zelenjadni vrt. — Ogleda se pri Antonu Žagarju, Beznica 25, pošta Dobrunje. 2881

INSERIRAJTE
V »SLOV. NARODU«

Najboljši vodnik po radijskem svetu je

„NAŠ VAL“

sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice z radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice.

Izhaja vsak petek in je tudi zelo ilustriran!
UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.
Mesečna naročnina samo 10.— dinarjev!

Naši izseljenci se vračajo iz Nemčije

Stalni izseljenci in sezonski delavci

Ljubljana, 2. oktobra. Usodni mednarodni dogodki zadnjega časa so povzročili celo vrsto velikih sprememb, ki se kažejo posredno in neposredno tudi v nevarnostnih državah. Zdej, ko se dogodki tako naglo vrste in ko so v razpravi življenjska vprašanja držav in narodov, tem lažje prezremo usodo posameznikov. Sicer v tem primeru niti ne gre le za usodo posameznikov, temveč za večjo skupino ljudi, prizadetih zaradi mednarodnih sprememb, za naše izseljence. Marsikdo je najbrž pozabil na naše rojake, ki so ob izbruhu vojne ostali v tujini, v državah, ki so se začele vojskovati. Tudi pred začetkom vojne ste čitali — lahko bi rekli — o

pravem preseljevanju narodov iz Evrope v Ameriko in med drugimi kontinenti, zlasti pa med državami v zahodni in srednji Evropi. Tisoče Angležev je odpotovalo iz Nemčije v Anglijo, mnogo Francozov se je vrnilo v svojo domovino in tudi Nemci so potovali v množicah v Nemčijo iz številnih držav. Se preden je bilo to veliko preseljevanje končano, tako zlovese med mnogimi znaki, da se bo vojna začela kmalu — so že začeli grmeti topovi. Ali se naši rojaki niso tedaj vračali?

Pač. Tudi nje je zajela psihoza ter se jih polastila vznemirljivost. V tistih burnih dneh pred mesecem, zadnje dni avgusta in še prvi teden septembra se je bilo težko ustajati valovom množic, ki so se v nevarnostno strahu in zbegnosti razgibale v evropskih državah; zdelo se je, kakor da hočejo vsi ljudje zbežati in da potujejo vsi brez pravega smotra, kajti vlaki so bili vsi prenatrpani, najsi so vozili v katerokoli smer. Nudili so se podobni prizori kakor ob koncu svetovne vojne 1. 1918, a tedaj so vlaki odvažali ljudi od bojišč, tedaj je bil konec, zdaj se je pa obetal šele začetek.

Tiste dni se je vrnilo precej naših rojakov iz držav zahodne Evrope, predvsem iz Nemčije. Koliko se jih je vrnilo, ni ugotovljeno natančno. Lahko pa rečemo, da je naših rojakov ostalo v vojskujočih se državah v primeri z izseljenci drugih držav še mnogo. Naši izseljenci, se pač ne morejo tako lahko odločiti za vrnitev v domovino od tam, kjer imajo zaslužke in družine. Ali naj pustijo vse, še to kar imajo, skromne premočnine, pohištvo, ter se podajo na pot v negotovost? Mnogi so

z domačim krajem pretrgli že skoraj vse vezi.

komaj vedo, kam so pristojni. Njihovi otroci ne znajo več slovenski. Izseljenci seveda še niso povsem pozabili domovine, morda mi pozabljamo bolj na nje kakor oni na nas. Zavedajo se pa, da doma tekoč dobe zaslužke in da so prav zaradi tega morali zapustiti domovino. Kaj zdaj, ko se je začela vojna? Vsi se še prav dobro spominjajo vojne pred 25 leti. Zato si pač vsak želi, da bi se umaknil kamorkoli iz države, ki je v vojni. Večina se jih je vrnila zato, ker so se bali stradanja in drugih posledic vojne. Čeprav niso vedeli, ali bodo dobili delo ali ne in ne, kam se naj obrnejo, ven-

dar so se takoj pocutili bolje, čim so se prepeljali čez mejo. Drugi so ostali, da počakajo na razvoj dogodkov. Najprej so se vrnili samci, ki so se najlažje odločili za preselitev.

Izredne težave s potovanjem tiste dni, ko so vlaki vozili brez voznega reda, so se zdele nekaterim kljub vsemu ugodnost. Lahko so prepeljali čez mejo nekoliko več denarja, kakor je dovoljeno, saj ni bila mogoča kontrola na obmejnih postajah zaradi izrednega navala. Iz Nemčije je dovoljeno izvoziti le po 10 mark. Nekateri izseljenci so tedaj prepeljali nekoliko več.

Nekoliko srečnejši so bili tisti, ki so se znali obrniti na izseljenski komisariat. Tam so jim nakazali skromne podpore, kakršne jim pač dovoljujejo sredstva sklada za podpiranje izseljencev. Svetovali so jim, kam se naj obrnejo zaradi dela. Začeli so zbirati podatke, koliko denarja imajo ter posredovali za nje, n. pr. pri Narodni banki, da bi jim zamenjali marke za dinarje po starem tečaju. Vendar posredovanje zaradi izmenjave denarja doslej še ni rodilo zadovoljivih uspehov.

Letos je dovoljeno, da naši izseljenci lahko pošiljajo v domovino na mesec po 40 mark, a seveda ne naravnost. Tečaj je bil določen 14,5 din za marko. To se pravi, da so svoji od izseljenca prejeli na mesec po 580 din.

Naše izseljence v Nemčiji moramo deliti v dve skupini; v stalne izseljence in v tako zvane sezonske delavce. Sezonski delavci potujejo v Nemčijo spomladi, vračajo se pa pozno jeseni; zaposleni so po večini pri poljskih delih. Lani je bilo zaposlenih pri sezonskih delih v Nemčiji okrog 4000 naših ljudi, letos pa približno dvakrat več. Do maja jih je odpotovalo

legalno 5256 moških in 3194 žensk. Potem se jih je še nekaj pritožilo čez mejo brez listin, ko je bilo oblastno določeno število že doseženo. Pred mesecem so se vrnil iz Nemčije Belokranjci in Hrvatji, ki so letos odšli v Nemčijo kot krošnjari a so dobili tam zaposlitev pri cestnih delih. Delavci, zaposleni pri poljskih delih, in sicer predvsem Prekmurci, so vezani s pogodbi, da ostanejo v Nemčiji do novembra. Zato se ti še ne vračajo, vsaj ne v večjem številu.

Začeli so se pa vračati rudarji, ki so bili v Nemčiji zaposleni že desetletja. Obsejne pokrajine so namreč začeli evakuirati in prav tam je v premošnjih zaposleno mnogo naših ljudi. V soboto sta prišla v Ljubljano dva rudarja, ki sta bila zaposlena v premošnjih v okolici Aachna. Izšla sta se že kmalu po vojni. Oba sta poročena, in sicer z Nemkama, zato tudi otroci ne znajo slovenski. Pripravljala

sta, da sta morala pustiti v Nemčiji pohištvo, a s seboj nista smela vzeti več denarja kakor po 10 mark. Zelo sta se veselila, ko sta videla, da je pri nas povsod na prodaj dovolj tivil brez kart.

K sreči imamo sklad za podpiranje vračajočih se izseljencev, da je pomagano najpotrebnejšim v začetku. Seveda pa s tem vprašanje vračajočih se izseljencev nikakor ni rešeno, zlasti, če izseljenci ne morejo dobiti kmalu dela in če se nimajo nikamor za teči. Podoželjske občine navadno zavračajo vse takšne, vse prej kakor ljube goste. Značilno pa je, da vračajoči se izseljenci prosijo povsod v uradih, kamor se obračajo za pomoč, dela. Podpore sicer radi sprejemajo, saj so jih potrebni, vendar se skrbijo iznebe šele, ko dobe delo. Zdej, ko kaže, da se bo vrnilo mnogo izseljencev, bi bilo potrebno ukreniti takoj nekaj, saj ljudje ne morejo čakati na cesti.

Vse vračajoče se izseljence bi naj imeli v evidenci,

a uradom bi naj nudili možnost, da bi izseljence lahko takoj pošiljali bodisi na delo ali kamorkoli v začasno zadržališče, kjer bi jim nudili vsaj streho nad glavo.

Naši listi pogosto poročajo o pritožbah nekaterih sezonskih delavcev v Nemčiji.

Koliko je resnice v teh pritožbah, ne moremo ugotavljati; zdaj se izseljenci vračajo predvsem zaradi vojne in ne splošnih razmer. Omeniti je pa treba, da nemški urad dela, pod čigar pristojnost spada nadzorstvo nad sezonskimi deli in dodeljevanje delavcev posameznim delodajalcem, zelo strogo nadzira tudi delovne odnose. Zaradi neke pritožbe sezonske delavke — pisala je neki izseljenski organizaciji, kako se ji godi in organizacija je posredovala, da se nemške oblasti zvede za pritožbo — je prišlo do stroge revizije. Nemške oblasti odgovore na vsako pritožbo s strogo remeduro, z močnim pritiskom pri delodajalcu. S tem pa seveda ni rešeno, da je mogoče odpraviti vse vzroke nezadovoljstva.

Nekateri naši delavci mislijo, da je zdaj posebno lahko dobiti delo v Nemčiji, ker se marsikdo opaja pomanjkanje delovnih sil, zlasti še, ker so nekatera zasebna podjetja iz bivše Avstrije nabirala delavstvo v inozemstvu. Toda 4. septembra je naše ministrstvo za socialno politiko obvestilo izseljenke urade, da je nemško ministrstvo dela izdalo strogo prepoved najemanja delavstva v inozemstvu, celo v protektoratu. Prepovedano je tudi oglaševanje v časopisju. Hkrati je bilo tudi prepovedano pošiljanje zaslužke izseljencev v druge države brez odobrenja devizne centrale. Znano je, da je zdaj potreben za potovanje v Nemčijo vizum nemškega konzulata. Samo po sebi se pa razume, da zdaj tudi nikogar ne mika, da bi si šel iskat zaslužka v vojskujoče se državo.

se bo treba osebnim željam, da posledice ne bodo prebude.

Dne 13. oktobra bo Venera v konjunkciji z luninim vozilom, dan bo ugoden za skupno sodelovanje in za pričetek ljubezenskih odnosov.

Dne 14. oktobra bo Mars v polkvadratu z Neptunom. Kritičnost tega aspekta se bo pokazala v industriji, trgovini in v prometu, pri posameznikih pa bo povzročila depresije in neuprednost, ki utegne imeti težke posledice.

Od 21. do 25. oktobra se kupijo kritični aspekti, tako opozicija med Solncem in Saturnom dne 22. oktobra in opozicija med Merkurjem in Uranom dne 25. oktobra. Aspekti kažejo na eksplozije in katastrofe v rudnikih, kakor tudi na možnost, da bodo elementarne katastrofe uničile cele predele. Posebej nevarni bodo dnevi okrog 25. oktobra, ki bodo prinesli neprijetna presenečenja. Posamezniki bodo v teh dneh doživljali depresije in bodo v takem razpoloženju nesposobni ravnati ter povzročili konflikte v obsevanju z drugimi.

Dne 30. oktobra bosta Venera in Uran v kritični opoziciji, aspekt kaže na krize v družabnem življenju in na presenečenja v osebnih zvezah in v političnih zvezah. Posamezniki, ki bodo podlegli vplivu, utegnejo povzročiti z neodgovornimi in brezvestnim ravnanjem samo nesrečo. V splošnem je torej mesec oktober kritične dogodke v mednarodnem in zasebnem življenju. Posamezniki svetovnih dogodkov ne morejo usmerjati s svojo dobro voljo, pač pa svoje osebno življenje s pomočjo samobitnosti dovanja in discipline lahko tako uravnavajo, da preprečijo pogubne učinke vseh oktrobrskih kritičnih kozmičnih vplivov.

Astrologi o oktobru 1939

Izredno kritičen mesec s številnimi nesrečami in presenečenji

Noben astrolog ni napovedal vojne, ki se je pričela v začetku prejšnjega meseca. Po konstatacijah med planci pa tudi ni bilo mogoče sklepati na možnost pričetka vojne. V septembru je samo v prvih dneh meseca kvadratura med Merkurjem in Uranom kazala na nevarne deje. Malo pa je bilo verjetno, da bi kvadratura sprožila odločitve, s katero se je začela vojna na Poljskem. V napovedi za september smo napisali, da se bo prve dni septembra polastila odgovornih in vodilnih ljudi razdraženost in občutljivost in da v takem razpoloženju lahko stori kaj takega, kar bi dovedlo do katastrofe, če ne bodo ohranili mirne krvi, jasnega pogleda in trezne presoje. Žal je bilo storjeno nekaj takega, kar je dovedlo do katastrofe.

Konstatacije in aspekti v oktobru pa so tako kritične, da bi astrologi gotovo napovedali za oktober vojno v Evropi, če ne bi vojna izbruhnila že v septembru. Solnce, Venera in Merkur pridejo v telu oktobra v opozicijo s Saturnom in Uranom. Ta opozicija je izredno kritična konstatacija, katere katastrofalni učinek se bo še povečal, ker so Solnce, Venera in Merkur skoraj istočasno tudi v kvadratu s planetom vojne vihrje Marsom.

Kritično razdobje v oktobru se prične dne 10. oktobra, ko bosta Merkur in Saturn v opoziciji. Prvi dan meseca dne 1. oktobra bosta Venera in Merkur v konjunkciji, v ponedeljek dne 2. oktobra pa bosta Mars in Jupiter v ugodnem trigonu. To

sta dve harmonični konstataciji, po katerih sodimo, da bo začetek meseca razmeroma ugoden, zlasti za tehniko in industrijo ter deloma tudi za nove politične akcije. Posamezniki bodo kazali prve dni oktobra izredno zanimanje za umetnost, pa tudi k sentimentalnemu doživljanju bodo bolj nagnjeni kot ponavadi.

Dne 10. oktobra bosta Merkur in Saturn v opoziciji. Ta aspekt, ki je zelo kritičen v zvezi z drugimi kritičnimi aspekti v telu oktobra ter v zvezi s totalnim solničnim mrkom, ki bo 21. oktobra, in delnim luninim mrkom, ki bo 28. oktobra, napovedujejo za ta mesec kakor tudi za sledeče mesece burne kritične dogodke z velikimi presenečenji in katastrofami. V zasebnem življenju utegne opozicija med Merkurjem in Saturnom povzročiti odtujitve, ločitve in konflikte med ljudmi, ki se ne znajo obvladati in hočejo za vsako ceno uresničiti svoje načrte. Nenadna tragična smrt preči posameznikom, ki zavzemajo vodilne položaje. Povečala se bo napetost v mednarodnem političnem življenju, posamezne države utegnejo zadeti elementarne katastrofe.

Dne 11. oktobra bo Merkur v konjunkciji z luninim vozilom. Dan bo ugoden za sklepanje osebnih in poslovnih zvez.

Dne 12. oktobra bosta Venera in Saturn v opoziciji. Posamezniki se bo lotila depresija in nagnjenost, da bi se umaknili v samoto in razdrli dosedanje zveze. Odreči

63

iz katere so vodila vrata v ta hram. Tam je zagledal pred običajno zaklenjena kapelico sv. Zenona zagonetno nezanko. Čuvaj je na njegovo prošnjo odprl kapelico. Videč, da nezanka noče vstopiti za njim v kapelico, jo je pozval s prstom. V poltemi kapelice v svitu prižgane sveče je trepetal v nežnih otenkih modre in rdeče barve mozaik v ozadju starinskega, že nekoliko obledela zlata kar je dajalo koloritu posebno nežnost. Ta menjačica se igra barv skupno s cipresnim vonjem je napolnila dušo s posebnim mirom posvečenega kraja. Ko se je ozrl, ni opazil ženske, ki je bila vstopila za njim v kapelico. Ni se zanimala za celotno sliko kapelice, niti za genialno bizantinsko mozaično umetnost, pač je pa klečala na tleh pred koščkom stebra, h kateremu je bil privezan Krist, ko so ga bical.

Ko je odhajal Murzejev iz kapelice, je začutil, da se je nekdo dotaknil njegove roke. Pri njem je stala skrivnostna žena. Segel je v žep po denarnico, toda nezanka je brž zasopetala v italijanščini:

— Ne, ne...
— Kaj torej želite, signora?
— Milosti in usmiljenja.
— Kaj morem storiti za vas?
— Čuje izpoved moje zločinske duše.
— Duševno bolna, — je pomislil Murzejev in dejal: — Saj nisem duhovnik in celo katoličan nisem.

— To mi je znano, toda svoje gorje morem olajšati samo pred vami. Ne odklanjajte nesrečniki tega dobrega dela.

— Kdo ste? — je vprašal Murzejev, presenečen po njeni čudni prošnji.

Miha Laznik 70 letnik

Zidani most, 1. oktobra. Kdo ne pozna Mihe Laznika z njegovo častitljivo brado? Je to mož visoke postave, gibčnih in urnih nog kakršnih je le malo med nami. V nedeljo je praznoval 70-letnico rojstva na svojem domu v »Ameriki« na Zidanem mostu.

Rodil se je 1. oktobra 1869. Po dovršeni ljudski šoli v Zagorju ob Savi je nastopil železniško službo v Celju, nato pa v Tr.

Norma Shearer se je težko dokopala do slave

Zmagala je bolj s svojo železno voljo in inteligenco kakor z lepoto in dražestjo

Norma Shearer, znana hollywoodska filmska zvezda, je bila rojena v Montrealu. Živela je v dokaj ugodnih razmerah s svojim očetom in materjo ter z bratom in sestro, dokler ni umrl njen stari oče, ki je bil premožen trgovec in je vzdrževal tudi družino svojega sina, Norminega očeta. V Kanadi so zime dolge in hude. Mala Norma je prebivala večji del svoje mladosti v očetovi hiši. Niti v šolo ni hodila, ker je bila šola precej oddaljena in je bila Norma rahlega zdravja. Bolj kakor s knjigami se je zabavala s starim klavirjem, ki je bil že v hiši, preden se je rodila. Za glasbo je že v zgodnji mladosti kazala izredno zanimanje. Od svojega osmega leta jo je poučeval neki domačin, ki je igral na klavir za svojo zabavo ter občudoval malo mojstrico. Z 12 letom so se pričeli za Normo Shearer težki časi. Stari oče je umrl, oče pa ni bil sposoben za vodstvo trgovskih poslov svojega očeta. Nekega dne si je morala Norma Shearer polskati primeren zaslužek.

Trgovce z glasbilo jo je najel, da je predvajala na klavirju skladbe, za katere so se kupci zanimali. Njen oče je med tem obel in je postal nesposoben za sleherno službo. Norma in njena mati sta morali odsej sami skrbeti za družino. Norma se je odločila in je odpotovala v New York z namenom, da sprejme kakršnokoli službo pri gledališču, kinu ali kjerkoli. Očeta so sprejeli neki prijatelji v Montrealu, žena in Norma sestro in bratom pa so odpotovali v New York. Morali so prodati vse svoje pohištvo, da so si lahko kupili vozne listke. Norma je imela v žepu nekaj dolarjev in priporočilno pismo za ravateljka kabareta, slavnega Florenza Siegfelda. V bedni sobici se je družina nastanila. Mati si je poiskala zaslužek kot postrežnica, Norma pa je pohitela v nočni lokal, kjer je vladal Siegfeld. Ker ni znala plesati, je ni mogel angažirati niti kot navadno plesalko-statistko. Odpravil jo je z izjavo: Nihče ne nima za tebe otrok, premajhna si in ne znaš plesati. Zelo mi je žal, toda tako je.

S pomočjo številnih agencij je skušala Norma priti le do primernega dela in zaslužka. Doma so že stradali, ko je dobila poziv, naj se javi v filmskem ateljeju, kjer so potrebovali deset statistik. Sto jih je prišlo, skoraj vse so bile postavneje in lepše kakor Norma. Ko je režiser izbral statistke, se je spomnila na nekega svojega prijatelja, ki ji je dejal, da je najlepša, če se nekoliko smeje. Zato je s smehom na ustih stopila pred režiserja in je res zbudila njegovo pozornost. Bila je deseta angažirana izmed sto deklet, ki so bile povabljene v atelje. Za osem dni je bila prekrbljena. Zaslužila je po 5 dolarjev na dan, nato pa se je zopet pričelo njeno staro bedno življenje, a ni izgubila poguma. Posrečilo se ji je dobiti voljo statistke v filmu, ki ga je režiral Griffith. Po mnogih dnevih in tednih, ki jih je preživela v bedi, iščoč zaslužka, je naredila še zadnji poskus in poslala pismo glavnemu režiserju filmskega podjetja Metro Goldwyn Mayer, Irwingu Thalbergu. Nikoli ni nihče zvedel, kaj mu je v tem pismu pisala, toda Thalberg je pozneje nekoč povedal, da ga je pismo zabavalo in je neznano mu Normo Shearer na slepo srečo povabil v Hollywood.

bovijah. Po vojaški službi je opravljal pisarniške posle pri Trboveljski premogokopni družbi v Trbovljah. Na poziv železniške direkcije se je zopet povrnal na postajo v Trbovlje, kjer je sčasoma postal vojni mojster. Kot premikalni nadziralnik je bil premeščen 1. 1896 na Zidani most, kjer je opravljal težko in odgovorno službo vse do upokojitve 8. marca 1927. Po 37letnem službovanju je bil upokojen v činu uradnika III. kategorije.

Naš jubilar je odločno naprednega mišljenja in kot tak zvest naročnik naših naprednih listov. Leta 1902 je ustanovil na Zidanem mostu »Železnišarske godbo«, katero vodi še danes. Ob 25letnici društvenega delovanja mu je odbor izročil častno priznanje. Daleč naokoli je znan kot izvrsten ribič. Prvega sulca, ki je bil težak 9 kg, je vjel, ko mu je bilo 11 let. Kot član SLD je tudi strasten lovec, zato ni čuda, da je pri svoji starosti še vedno tako mladeniško čil in krepak.

Za življenjsko družico si je izbral kot 24letni uslužbenec gđ. Antonijo Perkono. Iz tega zakona je ostala hčerka Zofija, ki je umrla predlansko, stara 37 let. Drugič se je poročil z go. Justino Tabor in ima sedaj prijazno letovišarsko gostilno na Bršah blizu Zidanega mosta. Gostilna je znana zlasti številnim Zagrebčanom in Celjanom.

Jubilantu želimo, da bi ga usoda ohranila še mnogo let zdravega in čilega.

Norma Shearer

Še predne je mogel uresničiti svoje velike načrte s pomočjo Norme, je Irwing Thalberg umrl. Norma Shearer od tega časa ni hotela več sprejeti angažmaja pri filmu, po zadnjih vesteh iz Hollywooda pa so ji ponudili glavno vlogo v nekem velikem filmu in je ob začudenju vseh njenih prijateljev in znancev ponudbo sprejela.

600 krat zaročena

V New Yorku je umrla nedavno v »romansnem okraju« nekoč splošno znana postava newyorške družbe Adriana Mc Leanova, stara 52 let. Kot mlada lepa in duhovita igralka je nekoč očarala milijonarja Mc Leana, ki se je poročil z njo, čeprav je bil 34 let starejši od nje. Mlada žena ga je pa kmalu zapustila. Pobegnila je od njega z dragocenim nakitom, poleg tega mu je pa odnesla še 100.000 dolarjev.

Burno življenje je kmalu pogoltnilo ta denar in Mc Leanova se je jela ozirati po bogatih znancih, da bi mogla nadaljevati svoje brezskrbno življenje. Z mnogimi se je zaročila in tudi poročila. Za vsako novo možnost je imela pripravljene ponarejene dokumente. V vsakim možnem je pa živel samo tako dolgo, da je zopet dobila nekaj denarja za svoje pustolovsko življenje. Oblasti si še vedno belijo glavo z vprašanjem, kako je mogla zakriviti toliko sleparij s ponarejenimi dokumenti, ne da bi ji prišli na sled. Koliko takih sleparij je imela na vesti, je ostalo do njene smrti nepojasneno. Šele njena zapuščina je pokazala, da je bila 32-krat omožena in nad 600-krat zaročena.

A. P. MELNIKOVA.

ZAGONETNA SMRT KNEZA KOSTROVA

ROMAN

— Nekež smo pozabili pravočasno ugasniti žarnice okrog križa, — je pravil oče Sergej. — Ko sem stopil iz cerkve, sem opazil to žensko. Brž sem stopil k nji in jo vprašal v ruščini in italijanščini, kdo je. Molče je prekrizala roke na prsih in me prosila, naj jo blagoslovim. Ko sem ustregel njeni želji, je nekoliko dvignila pajčolan in njene ustnice so se dotaknile moje roke, na kateri sem začutil vlago njenih solz. Potem se je globoko priklonila in odšla naglih korakov, ne da bi spregovorila le besedico.

— Kdo je ta ženska? Ali je domačinka, Italijanka ali Rusinja? — je vprašal Murzejev.

— Tega nihče izmed nas ne ve. Ona je zagonetka za vso našo rusko kolonijo. Poizvedovali smo že pri vseh ruskih rodbinah, živčih tu v Rimu, toda nihče o nji ničesar ne ve. Mislim, da je to Italijanka, ki je imela nekakšne stike s predrevolucionarno Rusijo.

Ko je odhajal Murzejev nekoč iz Cerkev Santa Maria Maggiore, se je ustavil pod obokom srednjega portala, ozirajoč se z visokega stopnišča po ulici Starih vodnjakov. Preživljal je še dojme s pravkar zaključenega ogleda cerkve, ki so njeni močnejši stebri nekoč krasili Junin poganški hram. Odšel je po stopnicah doli in zavil v ozko ulico,

— Kdo sem? Ali ste večji italijanščine? — je vprašala namestu odgovora.

— Toliko, da lahko vse razumem. Neznanka je molčala in vse njeno telo je drgetalo.

— Kdo ste torej? — je ponovil Murzejev svoje vprašanje.

— Izmeček človeške družbe. Žena, ki je prodala svojo dušo hudiču. Ne zavračajte moje prošnje, poslušajte ženo, ki jo teži težak zločin, ki je pa že prestala svojo zaslužno kazen.

— Vi ste Italijanka, kaj ne? — je vprašal Murzejev.

— Pa naj bom torej Italijanka. Vi ste pa Rus. Pravijo, da je med vami mnogo usmiljenih ljudi.

— Čemu ste se s svojo prošnjo obrnili prav name? Kje ste me videli?

— Prvič sem vas videla pri vratih samostana, ko so dajali lačnim jesti. S svojim sočutnim pogledom, s katerim ste me takrat ošinili, ste si takoj pridobili moje zaupanje in zdramili v meni vročo željo, da bi odkrila svojo skrivnost prav vam.

— Toda tu za to ni primeren kraj, — je dejal Murzejev, ki je bil že pripravljen izpolniti njeno željo. — Mračni se kmalu se prične tu večerna služba božja.

— Priznam, da je pozno, a moja izpoved bo dolga. Zato vas prosim, da bi se kje sestala.

— Kje?

— S svojim grehom v duši in ker sem tako slabo obveščena, se izogibljem ljudem. Zato vas prosim, da bi prišli tja, kjer jih je malo. Ali se ne bojite južnega solnca?

— Niti najmanj.

— Pridite torej na Palatium. To je kraj, kamor zahaja navadno malo ljudi, v opoldanskih urah pa ni tam skoraj nikogar. To je kot nalašč primerno moji zunanosti.

— Nekež se je klatila po teh krajih volkulja, ki je vzredila Romula. Tam v palači so se vršile tudi orgije, kakršnih nikoli pozneje ni bilo. Tam so tla nasičena s krvjo. Po teh krajih blodil Neronova in Caligulova senca.

— Toda Palatium je velik. Na katerem kraju naj vas počakam?

— Če morete, pridite jutri opoldne h kletki spomenika volkulje Lupercali pri razvalinah starega Rima.

— Dobro. Jutri ne morem, pač pa pridem pojutrišnjem, — je pritrdil Murzejev.

— Ne najdem besed, da bi se vam zahvalila, — je dejala nezanka, potem se je pa globoko priklonila in izginila v mraku za vogalom ulice Martini-Montario, vodeče v serpentinah navzdol.

XXVI.

Murzejev je odložil srečanje z nezanko za en dan zato, ker je pričakoval naslednjega dne v Rimu Olega Kiriloviča. Iz ulice Gracifori, kjer je stanoval Murzejev, je bil samo en korak na Beneški trg, ponašajoč se s krasnim spomenikom Vittoria Emanuela, segajočim v višino grifa Capitola. Vendar pa ta spomenik izginja v monumentalnosti starih antičnih spomenikov. Kostrov in Murzejev sta šla okrog spomenika z desne strani, potem sta pa krenila mimo kletke z živimi orli in volkuljo na grič Capitol, kjer stoji spomenik — Marcus Aurelius na konju.